

PRAVILNIK

O KONTNOM OKVIRU I SADRŽINI RAČUNA U KONTNOM OKVIRU ZA PRIVREDNA DRUŠTVA, ZADRUGE, DRUGA PRAVNA LICA I PREDUZETNIKE

("Sl. glasnik RS", br. 114/2006, 119/2008 i 9/2009)

I OSNOVNE ODREDBE

Član 1

Ovim pravilnikom propisuje se Kontni okvir i sadržina računa u Kontnom okviru za privredna društva, zadruge, druga pravna lica i preduzetnike koji, u skladu sa zakonom, poslovne knjige vode po sistemu dvojnog knjigovodstva (u daljem tekstu: pravna lica i preduzetnici).

Kontni okvir za privredna društva, zadruge, druga pravna lica i preduzetnike (u daljem tekstu: Kontni okvir) odštampan je uz ovaj pravilnik i čini njegov sastavni deo.

Član 2

Pravna lica i preduzetnici iskazuju stanje i promene imovine, kapitala i obaveza, rashode i prihode i utvrđuju rezultate poslovanja prema sadržini pojedinih računa u Kontnom okviru.

Član 3

Stanje i promene imovine, kapitala i obaveza, prihodi i rashodi i utvrđivanje rezultata poslovanja evidentiraju se na osnovnim (trocifrenim) računima propisanim u Kontnom okviru, u skladu sa Međunarodnim računovodstvenim standardima (MRS), odnosno Međunarodnim standardima finansijskog izveštavanja (MSFI).

Propisani osnovni (trocifreni) računi mogu se raščlanjavati, po potrebi i u skladu sa odredbama ovog pravilnika, na analitičke račune.

II SADRŽINA RAČUNA

Klasa 0: Neuplaćeni upisani kapital i stalna imovina

Član 4

Na računima grupe 00 - Neuplaćeni upisani kapital, iskazuju se iznosi upisanih, a neuplaćenih akcija i upisani, a neuplaćeni udeli prema nazivima računa ove grupe.

Na računu 000 - Neuplaćene upisane akcije, iskazuju se iznosi upisanih a neuplaćenih akcija u nominalnom iznosu, odnosno u dinarskoj protivvrednosti strane valute na dan upisa, zaduženjem ovog računa, a u korist računa 310 - Neuplaćene upisane akcije.

Uplata upisanih akcija knjiži se na teret računa 241 - Tekući (poslovni) računi u korist računa 000 za nominalnu vrednost upisanih akcija, uz istovremeno knjiženje na teret računa 310 - Neuplaćene upisane akcije i u korist računa 300 - Akcijski kapital.

Kursne razlike po osnovu preračuna neuplaćenog upisanog kapitala u stranoj valuti knjiže se zaduženjem ovog računa u korist računa grupe 31 - Neuplaćeni upisani kapital.

U slučaju da je kursna razlika negativna, knjiženje se vrši odobrenjem ovog računa, a na teret računa grupe 31.

Na računu 001 - Neuplaćeni upisani udeli, iskazuju se iznosi upisanih, a neuplaćenih udela u nominalnom iznosu, odnosno u dinarskoj protivvrednosti strane valute na dan upisa, zaduženjem ovog računa, a u korist računa 311 - Neuplaćeni upisani udeli.

Uplata upisanih udela knjiži se na teret računa 241 - Tekući (poslovni) račun u korist računa 001 - Neuplaćeni upisani udeli, za nominalnu vrednost upisanih udela, uz istovremeno knjiženje na teret računa 311 i u korist računa 301 - Udeli društva sa ograničenom odgovornošću.

Član 5

Na računima grupe 01 - Nematerijalna ulaganja, iskazuju se ulaganja u određeno nemonetarno sredstvo bez fizičkog sadržaja, koje služi za proizvodnju ili isporuku robe ili usluga, za iznajmljivanje drugim licima ili se koristi u administrativne svrhe.

Nematerijalna ulaganja priznaju se i vrednuju u skladu sa MRS 38, MRS 36 i drugim relevantnim MRS.

Na posebnom analitičkom računu, odnosno računima u okviru računa nematerijalnih ulaganja, iskazuje se ispravka vrednosti po osnovu obračunate amortizacije i eventualnog obezvređenja.

Gubitak po osnovu obezvređenja nematerijalnih ulaganja knjiži se, u zavisnosti od procenjenog preostalog korisnog veka upotrebe, vrednosnim usklađivanjem analitičkih računa nabavne vrednosti i ispravke vrednosti, a na teret računa 581 - Obezvređenje nematerijalnih ulaganja, odnosno na teret raspoloživih revalorizacionih rezervi na računu 330 - Revalorizacione rezerve, ako su prethodno formirane za konkretno nematerijalno ulaganje.

Na računu 010 - Ulaganja u razvoj, iskazuju se ulaganja u razvoj čiji se efekti očekuju u periodu dužem od jedne godine.

Pod razvojem se podrazumeva primena rezultata istraživanja ili drugog znanja radi proizvodnje novih značajnije poboljšanih materijala, uređaja, proizvoda, procesa, sistema ili usluga pre pristupanja komercijalnoj proizvodnji ili korišćenju.

Na računu 011 - Koncesije, patenti, licence i slična prava, iskazuju se ulaganja u nematerijalna prava koja se priznaju u skladu sa MRS 38.

Na računu 012 - Goodwill, iskazuje se svaki višak nabavne vrednosti u odnosu na interes sticaoca u poštenoj (fer) vrednosti stečenih identifikovanih sredstava i obaveza na datum transakcije razmene po osnovu poslovnih kombinacija, u skladu sa MSFI 3.

U slučaju poslovne kombinacije koja dovodi do stvaranja odnosa matično pravno lice - zavisno pravno lice, *goodwill* iz stava 8. ovog člana matično pravno lice priznaje i prikazuje u svojim konsolidovanim finansijskim izveštajima.

U slučaju poslovne kombinacije kada jedno pravno lice kupuje neto imovinu drugog pravnog lica (sredstva umanjena za preuzete obaveze), uključujući i goodwill tog pravnog lica i preduzetnika, koja dovodi do statusne promene spajanja ili pripajanja, goodwill iz stava 8. ovog člana, priznaje se u pojedinačnom bilansu stanja pravnog lica sticaoca.

Svaki višak interesa sticaoca u poštenim (fer) vrednostima stečenih identifikovanih sredstava i obaveza u odnosu na nabavnu vrednost sticanja na datum transakcije razmene po osnovu poslovnih kombinacija, u skladu sa MSFI 3, unosi se u konsolidovane prihode perioda.

Na računu 014 - Ostala nematerijalna ulaganja, iskazuju se ulaganja u ostala nematerijalna ulaganja koja se priznaju u skladu sa MRS.

Na računu 015 - Nematerijalna ulaganja u pripremi, iskazuju se svi oblici nematerijalnih ulaganja koji se priznaju u skladu sa MRS od dana ulaganja do dana početka korišćenja.

Na računu 016 - Avansi za nematerijalna ulaganja, iskazuju se dati avansi za sticanje svih oblika nematerijalnih ulaganja.

Član 6

Na računima grupe 02 - Nekretnine, postrojenja, oprema i biološka sredstva (u daljem tekstu: osnovna sredstva), iskazuju se zemljišta, šume i višegodišnji zasadi, osnovno stado, građevinski objekti, investicione nekretnine, postrojenja i oprema u vlasništvu pravnog lica i preduzetnika, postrojenja i oprema uzeti u finansijski lizing, alat i inventar sa kalkulativnim otpisom i ostale nekretnine, postrojenja, oprema i biološka sredstva, uključujući stanove, stambene zgrade i odmarališta koji ispunjavaju uslov za priznavanje po MRS, kao i ulaganja za pribavljanje nekretnina, postrojenja, opreme i bioloških sredstava.

Nekretnine, postrojenja, oprema i biološka sredstva priznaju se i vrednuju u skladu sa MRS 16, MRS 17, MRS 36, MRS 40, MRS 41 i drugim relevantnim MRS.

Na posebnom analitičkom računu, odnosno računima u okviru računa nekretnina, postrojenja, opreme i bioloških sredstava iskazuje se ispravka vrednosti po osnovu obračunate amortizacije i eventualnog obezvređenja.

Gubitak po osnovu obezvređenja bioloških sredstava knjiži se na teret računa 580 - Obezvređenje bioloških sredstava, a dobitak u korist računa 680 - Prihodi od usklađivanja vrednosti bioloških sredstava.

Gubitak po osnovu usklađivanja vrednosti nekretnina, postrojenja i opreme knjiži se, u skladu sa MRS 41, vrednosnim usklađivanjem analitičkih računa nabavne vrednosti i ispravke vrednosti, računa 582 - Obezvređenje nekretnina, postrojenja i opreme, odnosno na teret raspoloživih revalorizacionih rezervi na računu 330 - Revalorizacione rezerve, ako su prethodno formirane za konkretno sredstvo.

Dobitak po osnovu usklađivanja vrednosti nekretnina, postrojenja i opreme knjiži se, u zavisnosti od procenjenog preostalog korisnog veka upotrebe, u skladu sa MRS 16, vrednosnim usklađivanjem u korist računa 330 - Revalorizacione rezerve ili u korist računa

682 - Prihodi od usklađivanja vrednosti nekretnina, postrojenja i opreme do visine rashoda koji su u prethodnom periodu proknjiženi na teret računa 582 - Obezvredenje nekretnina, postrojenja i opreme.

Na računu 020 - Zemljišta, iskazuju se zemljišta po nabavnoj vrednosti, odnosno poštenoj (fer) vrednosti u skladu sa računovodstvenom politikom MRS 16 i ostalim relevantnim MRS.

Na računu 021 - Šume i višegodišnji zasadi, iskazuju se šume, voćnjaci, vinogradi, hmeljnjiaci, brzorastuće upotrebno, ukrasno i ostalo drveće i ostali višegodišnji zasadi po poštenoj (fer) vrednosti, u skladu sa računovodstvenom politikom, MRS 41 i ostalim relevantnim MRS.

Na računu 022 - Građevinski objekti, iskazuju se građevinski objekti - koji se priznaju u skladu sa MRS 16.

Na računu 023 - Postrojenja i oprema, iskazuju se postrojenja i oprema u skladu sa MRS 16 i ostalim relevantnim MRS.

U okviru ovog računa iskazuje se kod primaoca lizinga oprema uzeta u finansijski lizing, kao i alat i inventar sa kalkulativnim otpisom.

Na računu 024 - Investicione nekretnine, iskazuju se nekretnine (zemljište ili zgrade - ili deo zgrade - ili i jedno i drugo), koje vlasnik ili korisnik lizinga, po osnovu finansijskog lizinga drži radi ostvarivanja zarade od izdavanja nekretnine ili radi uvećanja vrednosti kapitala ili radi i jednog i drugog, a ne radi: (a) upotrebe za proizvodnju ili snabdevanje robom ili pružanje usluga ili za administrativne svrhe; ili (b) prodaje u okviru redovnog poslovanja, u skladu sa MRS 40 i drugim relevantnim MRS.

Na računu 025 - Osnovno stado, iskazuju se biološka sredstva koja saglasno MRS 41 predstavljaju životinje koje se koriste kao radna i priplodna stoka.

Na računu 026 - Ostale nekretnine, postrojenja i oprema, iskazuju se vrednosti ostalih osnovnih sredstava koja nisu iskazana na drugim računima ove grupe, kao što su: spomenici kulture i istorijski spomenici, dela likovne, vajarske, filmske i druge umetnosti, muzejske vrednosti, knjige u bibliotekama i druga osnovna sredstva,

Na računu 027 - Nekretnine, postrojenja, oprema i biološka sredstva u pripremi, iskazuju se ulaganja u ove oblike sredstava od dana ulaganja do dana početka korišćenja.

Na računu 028 - Avansi za nekretnine, postrojenja, opremu i biološka sredstva, iskazuju se dati avansi za sticanje ovih oblika sredstava.

Na računu 029 - Ulaganja na tuđim nekretninama, postrojenjima i opremi, iskazuju se ulaganja koja se vrše na tuđim sredstvima radi obavljanja delatnosti.

Član 7

Na računima grupe 03 - Dugoročni finansijski plasmani, iskazuju se učešća u kapitalu i druge hartije od vrednosti raspoložive za prodaju, krediti i zajmovi sa rokom dospeća preko godinu dana od dana činidbe, odnosno od dana bilansa, dugoročne hartije od vrednosti koje se drže do dospeća, otkupljene sopstvene akcije i ostali dugoročni plasmani.

Na računima ove grupe iskazuju se i pripisane kamate po dugoročnim finansijskim plasmanima (interkalarne kamate, odnosno kamate u toku grejs perioda).

Dugoročni finansijski plasmani priznaju se i vrednuju u skladu sa MRS 27, MRS 28, MRS 31, MRS 39 i drugim relevantnim MRS.

Na računu 030 - Učešća u kapitalu zavisnih pravnih lica, iskazuju se akcije i udeli u kapitalu pravnih lica nad čijim poslovanjem postoji kontrola (učešće u kapitalu preko 50% i/ili drugi uslovi definisani u MRS 27) i koja ulaze u grupu pravnih lica za konsolidovanje, u skladu sa MRS 27.

Na računu 031 - Učešća u kapitalu ostalih povezanih (pridruženih) pravnih lica, iskazuju se učešća u kapitalu pravnih lica na čije poslovanje postoji značajan uticaj (učešće u kapitalu od 20% do 50% i/ili drugi uslovi definisani MRS 28).

Na računu 032 - Učešća u kapitalu ostalih pravnih lica (učešće u kapitalu ispod 20%) i druge hartije od vrednosti raspoložive za prodaju, iskazuju se akcije i udeli u kapitalu drugih pravnih lica i druge hartije od vrednosti raspoložive za prodaju u skladu sa računovodstvenom politikom.

Na računu 033 - Dugoročni krediti matičnim, zavisnim i ostalim povezanim pravnim licima, iskazuju se dugoročni krediti i zajmovi povezanim pravnim licima prema nazivu ovog računa.

Na računu 034 - Dugoročni krediti u zemlji, iskazuju se dugoročni krediti i zajmovi dati pravnim licima u zemlji, osim matičnim, zavisnim i ostalim povezanim pravnim licima.

Na računu 035 - Dugoročni krediti u inostranstvu, iskazuju se dugoročni krediti i zajmovi dati pravnim licima u inostranstvu, osim matičnim, zavisnim i povezanim pravnim licima.

Na računu 036 - Hartije od vrednosti koje se drže do dospeća, iskazuju se finansijska sredstva sa fiksnim ili odredivim iznosima plaćanja i sa fiksnom dospelošću, za koje pravno lice i preduzetnik ima pozitivnu nameru i sposobnost da ih drži do dospeća (obveznice i sl.).

Na računu 037 - Otkupljene sopstvene akcije i otkupljeni sopstveni udeli, iskazuju se otkupljene sopstvene akcije i otkupljeni sopstveni udeli u nominalnoj vrednosti, koje je pravno lice i preduzetnik dužan da otuđi u roku dužem od godinu dana od dana sticanja.

Na računu 038 - Ostali dugoročni finansijski plasmani, iskazuju se ostala dugoročna ulaganja koja nisu iskazana na ostalim računima u okviru grupe 03.

U okviru ovog računa kod davaoca lizinga evidentiraju se plasmani u visini prodajne vrednosti opreme koja se daje u finansijski lizing.

Na računu 039 - Ispravka vrednosti dugoročnih finansijskih plasmana, iskazuje se obezvređenje dugoročnih finansijskih plasmana procenjeno u skladu sa MRS 36 i MRS 39.

Razlika za koju se umanjuje vrednost knjiži se na teret računa 583 - Obezvređenje dugoročnih finansijskih plasmana i drugih hartija od vrednosti raspoloživih za prodaju, a u korist ovog računa, odnosno na teret raspoloživih revalorizacionih rezervi na računu 330 - Revalorizacione rezerve, prethodno formiranih za konkretno ulaganje u skladu sa računovodstvenom politikom.

Klasa 1: Zalihe i stalna sredstva namenjena prodaji

Član 8

Na računima grupe 10 - Zalihe materijala, iskazuju se zalihe materijala, rezervnih delova, alata i inventara koji se u celini otpisuje u obračunskom periodu, prema nazivima računa ove grupe.

Priznavanje i vrednovanje zaliha vrši se u skladu sa MRS 2 i drugim relevantnim MRS.

Na računu 100 - Obračun nabavke zaliha materijala, rezervnih delova, alata i inventara, iskazuje se vrednost po obračunu dobavljača i zavisni troškovi nabavke, ako pravno lice i preduzetnik odluči da obračun nabavke zaliha vrši preko ovog računa.

Ako je prilikom uvoza zaliha iz stava 1. ovog člana, vrednost utvrđena u ispravi carinskog organa veća od vrednosti po obračunu dobavljača, u zavisne troškove nabavke uračunava se i razlika između tih vrednosti, knjiženjem te razlike na teret računa 100 - Obračun nabavke zaliha materijala rezervnih delova, alata i inventara, odnosno na teret računa 510 - Nabavka materijala, ako se podaci o stanju, nabavci i trošenju materijala knjiže na računu 910 - Materijal, a u korist računa 684 - Prihodi od usklađivanja vrednosti zaliha.

U korist ovog računa knjiži se nabavna vrednost materijala, rezervnih delova, alata i inventara na teret odgovarajućih računa grupe 10.

Na računu 101 - Materijal, iskazuje se vrednost zaliha sirovina, osnovnog i pomoćnog materijala, ostalog materijala, goriva i maziva.

Na računu 102 - Rezervni delovi, iskazuje se vrednost zaliha rezervnih delova.

Na računu 103 - Alat i inventar, iskazuje se vrednost zaliha alata i inventara koji se u celini otpisuje u momentu davanja na korišćenje (kao što su sitan inventar, auto-gume i ambalaža, ako se u celini otpisuju u obračunskom periodu).

Na računu 109 - Ispravka vrednosti zaliha materijala, iskazuje se razlika između niže neto prodajne vrednosti i knjigovodstvene vrednosti zaliha materijala, u skladu sa MRS 2, koja se knjiži na teret računa 584 - Obezvredenje zaliha materijala i robe, a u korist ovog računa.

Neto prodajna vrednost materijala utvrđuje se u skladu sa zahtevima MRS - 2.

Ako se podaci o početnom stanju, nabavci i trošenju materijala, rezervnih delova, alata i inventara vode na računima grupe 10 - Zalihe materijala, u okviru finansijskog knjigovodstva, na računima ove grupe knjiže se podaci o nabavci materijala zaduženjem računa grupe - 10 u korist odgovarajućeg računa grupe 43 - Obaveze iz poslovanja, a podaci o trošenju odobrenjem računa grupe 10 i zaduženjem odgovarajućeg računa u klasi 5 - Rashodi.

Na računima grupe 10 - Zalihe materijala, vodi se početno stanje zaliha i promene vrednosti tih zaliha na dan bilansa, ako pravno lice i preduzetnik odluči da stanje, nabavku i trošenje materijala, rezervnih delova, alata i inventara vodi na računu 910 - Materijal, u okviru klase 9 - Obračun troškova i učinaka.

Ako se podaci o stanju, nabavci i trošenju materijala vode na računu 910 - Materijal, nabavka materijala u finansijskom knjigovodstvu knjiži se zaduženjem računa 510 -

Nabavka materijala, u korist odgovarajućeg računa grupe 43 - Obaveze iz poslovanja. U tom slučaju, na osnovu izveštaja iz obračuna troškova i učinaka (pogonskog obračuna) o promeni stanja zaliha na dan bilansa, u finansijskom knjigovodstvu ova promena knjiži se na računima grupe 10 - Zalihe materijala i računu 510 - Nabavka materijala.

Član 9

Na računima grupe 11 - Nedovršena proizvodnja, iskazuje se početno stanje i povećanje ili smanjenje vrednosti zaliha nedovršene proizvodnje, poluproizvoda i delova, kao i nedovršenih usluga po ceni koštanja, odnosno po neto prodajnoj ceni, ako je ona niža, na kraju obračunskog perioda.

Priznavanje i vrednovanje zaliha nedovršene proizvodnje vrši se u skladu sa MRS 2, MRS 11, MRS 41 i drugim relevantnim MRS.

Na računima 110 - Nedovršena proizvodnja i 111 - Nedovršene usluge, odnosno na posebnim analitičkim računima u okviru ovih računa, iskazuje se početno stanje, a na kraju obračunskog perioda - povećanje ili smanjenje zaliha proizvodnje, nedovršenih proizvoda, poluproizvoda i delova, kao i nedovršenih usluga po ceni koštanja, odnosno po neto prodajnoj ceni, ako je ona niža.

Povećanje vrednosti zaliha na računima 110 i 111 knjiži se zaduženjem tih računa u korist računa 630 - Povećanje vrednosti zaliha nedovršene proizvodnje, gotovih proizvoda i nedovršenih usluga, a smanjenje vrednosti zaliha na računima 110 i 111 knjiži se odobrenjem tih računa, a zaduženjem računa 631 - Smanjenje vrednosti zaliha nedovršene proizvodnje, gotovih proizvoda i nedovršenih usluga.

Član 10

Na računima grupe 12 - Gotovi proizvodi, iskazuje se početno stanje, povećanje ili smanjenje vrednosti zaliha gotovih proizvoda po ceni koštanja, odnosno po neto prodajnoj ceni, ako je ona niža, na kraju obračunskog perioda.

Priznavanje i vrednovanje zaliha gotovih proizvoda vrši se u skladu sa MRS 2, MRS 11 i drugim relevantnim MRS.

Na računu 120 - Gotovi proizvodi, odnosno na posebnim analitičkim računima u okviru ovog računa, iskazuje se početno stanje, a na kraju obračunskog perioda - povećanje ili smanjenje zaliha gotovih proizvoda po ceni koštanja, odnosno po neto prodajnoj ceni, ako je ona niža.

Povećanje vrednosti zaliha na računima 120 knjiži se zaduženjem tog računa u korist računa 630 - Povećanje vrednosti zaliha nedovršene proizvodnje, gotovih proizvoda i nedovršenih usluga, a smanjenje vrednosti zaliha na računima 120 knjiži se odobrenjem tog računa, a zaduženjem računa 631 - Smanjenje vrednosti zaliha nedovršene proizvodnje, gotovih proizvoda i nedovršenih usluga.

Član 11

Na računima grupe 13 - Roba, iskazuju se zalihe robe u magacinu, prodajnim objektima na veliko (skladište i stovarište) i prodajnim objektima na malo (stovarište, prodavnice i drugi prodajni objekti), roba u obradi, doradi i manipulaciji, roba u tranzitu, roba na putu, ukalkulisani PDV i razlika u ceni robe.

Priznavanje i vrednovanje zaliha robe vrši se u skladu sa MRS 2 i drugim relevantnim MRS.

Obračun nabavke zaliha robe obuhvata nabavnu cenu, uvozne dažbine i druge takse (osim onih koje će pravno lice i preduzetnik nadoknaditi od poreskih organa), kao i transport, manipulativne i druge troškove koji se mogu direktno pripisati pribavljanju robe. Trgovački popusti, rabati i druge slične stavke oduzimaju se pri određivanju troškova nabavke.

Na računu 130 - Obračun nabavke robe, iskazuje se vrednost po obračunu dobavljača i zavisni troškovi nabavke u skladu sa MRS.

Ako je prilikom uvoza robe iz stava 1. ovog člana, vrednost utvrđena u ispravi carinskog organa veća od vrednosti po obračunu dobavljača, u zavisne troškove nabavke uračunava se i razlika između tih vrednosti, knjiženjem na teret računa 130 - Obračun nabavke robe, odnosno na teret računa 500 - Nabavka robe, ako se podaci o stanju, nabavci i prodaji robe knjiže na računu 911 - Roba, a u korist računa 684 - Prihodi od usklađivanja vrednosti zaliha.

U korist ovog računa knjiži se nabavna vrednost robe na teret odgovarajućih računa grupe 13.

Na računu 131 - Roba u magacinu, iskazuje se vrednost zaliha robe u magacinu pre stavljanja robe u promet.

Na računu 132 - Roba u prometu na veliko, iskazuje se vrednost zaliha robe u prodajnim objektima na veliko.

Na ovom računu iskazuje se kod davaoca lizinga oprema koja se daje u finansijski lizing.

Na računu 133 - Roba u skladištu, stovarištu i prodavnicama kod drugih pravnih lica, iskazuje se vrednost zaliha robe koja je data na skladištenje, komisijonu i konsignacionu prodaju.

Na računu 134 - Roba u prometu na malo, iskazuje se vrednost zaliha robe u prodajnim objektima na malo.

Na računu 135 - Roba u obradi, doradi i manipulaciji, iskazuje se vrednost zaliha robe koja je data na pakovanje i druge oblike dorade i obrade.

Na računu 136 - Roba u tranzitu, iskazuje se vrednost robe koja se po nalogu kupca neposredno isporučuje bez prethodnog skladištenja.

Na računu 137 - Roba na putu, iskazuje se vrednost robe isporučene kupcu, a kada kupac potvrdi prijem robe, zadužuje se kupac po fakturi, u korist prihoda od prodaje, uz istovremeno knjiženje na teret računa 501, u korist ovog računa.

Na računu 139 - Ispravka vrednosti robe, iskazuje se razlika između niže neto prodajne vrednosti robe i knjigovodstvene vrednosti, koja se knjiži na teret računa 584 - Obezvredenje zaliha materijala i robe, a u korist ovog računa.

Ako se roba na zalihama vodi po prodajnim cenama, razlika između nabavne i prodajne cene (ukalkulisana razlika u ceni) knjiži se na posebnom analitičkom računu u okviru sintetičkog računa na kome se vodi roba.

Na analitičkom računu u okviru računa 134 - Roba u prometu na malo evidentira se iznos ukalkulisanog PDV u prometu proizvoda na malo.

Ako se podaci o početnom stanju, nabavci i prodaji robe vode na računima grupe 13 - Roba, u okviru finansijskog knjigovodstva, na računima ove grupe iskazuju se podaci o nabavci robe zaduženjem računa grupe 13 - Roba u korist odgovarajućeg računa grupe 43 - Obaveze iz poslovanja. Nabavna vrednost prodate robe knjiži se odobrenjem računa grupe 13 - Roba na teret računa 501 - Nabavna vrednost prodate robe.

Ako pravno lice i preduzetnik odluči da stanje, nabavku i prodaju robe vodi na računu 911 - Roba, u okviru klase 9 - Obračun troškova i učinaka, na računima grupe 13 - Roba, vodi se samo početno stanje zaliha robe i promene vrednosti tih zaliha na dan bilansa.

Ako se podaci o stanju, nabavci i prodaji robe vode na računu 911 - Roba, nabavka robe u finansijskom knjigovodstvu knjiži se zaduženjem računa 500 - Nabavka robe, u korist odgovarajućeg računa grupe 43 - Obaveze iz poslovanja. U tom slučaju, na osnovu izveštaja iz obračuna troškova i učinaka (pogonskog obračuna) o promeni stanja zaliha na dan bilansa u finansijskom knjigovodstvu ta promena knjiži se zaduženjem ili odobrenjem računa grupe 13 - Roba i obrnutim knjiženjima na računu 500 - Nabavka robe.

Proizvodna pravna lica koja na računu 912 - Proizvodi i roba u prodavnicama proizvođača, vode evidenciju o stanju, ulazu, nabavci i prodaji zaliha proizvoda i robe, na računima grupe 13 - Roba vode evidenciju o početnom stanju zaliha robe i promene vrednosti na dan bilansa.

Član 12

Na računima grupe 14 - Stalna sredstva namenjena prodaji, iskazuju se nematerijalna ulaganja, zemljišta, građevinski objekti i druge nekretnine i postrojenja, oprema i biološka sredstva namenjena prodaji, odnosno koja su preneti sa računa korišćenih sredstava na osnovu odluke o prodaji, kao i sredstva poslovanja koje će biti obustavljeno, a sredstva otuđena, u skladu sa MSFI 5.

Na računu 140 - Nematerijalna ulaganja namenjena prodaji, iskazuju se nematerijalna ulaganja koja su nabavljena radi prodaje, odnosno korišćena nematerijalna ulaganja za koje je doneta odluka o prodaji.

Na računu 141 - Zemljište namenjeno prodaji, iskazuje se zemljište koje je nabavljeno radi prodaje, odnosno korišćeno zemljište za koje je doneta odluka o prodaji.

Na računu 142 - Građevinski objekti namenjeni prodaji, iskazuju se građevinski objekti nabavljeni radi prodaje, odnosno korišćeni građevinski objekti za koje je doneta odluka o prodaji.

Na računu 143 - Investicione nekretnine namenjene prodaji, iskazuju se investicione nekretnine nabavljene radi prodaje, odnosno korišćene investicione nekretnine za koje je doneta odluka o prodaji.

Na računu 144 - Ostale nekretnine namenjene prodaji, iskazuju se druge nekretnine nabavljene radi prodaje, kao što su i šume i višegodišnji zasadi za koje je doneta odluka o prodaji.

Na računu 145 - Postrojenja i oprema namenjena prodaji, iskazuje se oprema koja je nabavljena radi prodaje, odnosno korišćena postrojenja i oprema za koju je doneta odluka o prodaji.

Na računu 146 - Biološka sredstva namenjena prodaji, iskazuju se biološka sredstva nabavljena radi prodaje, odnosno korišćena biološka sredstva za koja je doneta odluka o prodaji, a koja nisu obuhvaćena na računima 140 do 143.

Na računu 147 - Sredstva poslovanja koje se obustavlja, iskazuju se sredstva organizacionog dela pravnog lica i preduzetnika čije se poslovanje obustavlja, u skladu sa MSFI 3. Na analitičkim računima računa 147, sredstva se iskazuju u skladu sa potrebama pravnog lica i preduzetnika u pogledu obezbeđenja kontrole nad tim sredstvima.

Na računu 149 - Ispravka vrednosti stalnih sredstava i sredstava obustavljenog poslovanja namenjenih prodaji, iskazuje se razlika između neto prodajne vrednosti tih sredstava i njihove knjigovodstvene vrednosti, koja se knjiži na teret računa grupe 58 - Rashodi po osnovu obezvređenja imovine, a u korist ovog računa.

Član 13

Na računima grupe 15 - Dati avansi, iskazuju se avansi dati za nabavku zaliha materijala, robe i usluga.

Na računu 150 - Dati avansi za zalihe i usluge, iskazuju se avansi dati za nabavku materijala, robe i usluga, zaduženjem ovog računa u korist računa sa kojeg je izvršeno plaćanje avansa.

Na računu 159 - Ispravka vrednosti datih avansa za zalihe i usluge, iskazuje se razlika između knjigovodstvene vrednosti i procenjene vrednosti za naplatu koja se knjiži na teret računa grupe 58, a u korist ovog računa.

Klasa 2: Kratkoročna potraživanja, plasmani i gotovina

Član 14

Na računima grupe 20 - Potraživanja po osnovu prodaje, iskazuju se potraživanja od kupaca - matičnih i zavisnih, ostalih povezanih pravnih lica i ostalih kupaca u zemlji i inostranstvu po osnovu prodaje proizvoda, robe i usluga.

Potraživanja po osnovu prodaje priznaju se i vrednuju u skladu sa MRS 18, MRS 39 i drugim relevantnim MRS.

Na računu 200 - Kupci - matična i zavisna pravna lica, iskazuju se potraživanja po osnovu prodaje proizvoda, robe i usluga pravnim licima koja ulaze u grupu za konsolidovanje, zaduženjem ovog računa u korist računa 600 i 610.

Na računu 201 - Kupci - ostala povezana pravna lica, iskazuju se potraživanja po osnovu prodaje proizvoda, robe i usluga ostalim povezanim pravnim licima, zaduženjem ovog računa u korist računa 601 i 611.

Na računu 202 - Kupci u zemlji, iskazuju se potraživanja po osnovu prodaje u korist odgovarajućih računa prihoda (grupe 60 i 61). Na ovom računu pravna lica i preduzetnici,

koji vrše komisionu i konsignacionu prodaju iskazuju potraživanja od kupaca u korist računa 442 - Obaveze na osnovu komisije i konsignacione prodaje.

Na računu 203 - Kupci u inostranstvu, iskazuju se potraživanja od stranih lica po osnovu izvoza robe i usluga u korist odgovarajućih računa prihoda (grupe 60 i 61). Na ovom računu izvoznici evidentiraju i potraživanja iz inostranstva na osnovu izvoza u svoje ime za tuđ račun, u korist računa 441 - Obaveze po osnovu izvoza za tuđ račun i računa 442 - Obaveze po osnovu komisije i konsignacione prodaje.

Na računu 209 - Ispravka vrednosti potraživanja od kupaca, iskazuje se kao razlika između knjigovodstvene vrednosti i procenjene vrednosti za naplatu, koja se knjiži na teret računa grupe 58, a u korist ovog računa. Procena vrednosti za naplatu vrši se pojedinačno po kupcima.

Krajem obračunskog perioda ili na dan bilansa utvrđuje se da li je stanje procenjene ispravke vrednosti (umanjenja) na ovom računu povećano ili smanjeno. Na osnovu podataka iz popisa potraživanja (portfolio kupaca), ako je stanje procenjenih ispravki vrednosti povećano, razlika se knjiži na teret računa 585 - Obezvređenje potraživanja i kratkoročnih finansijskih plasmana, a u korist ovog računa. Ako je stanje procenjene ispravke vrednosti smanjeno, razlika se knjiži na teret ovog računa, u korist računa 685 - Prihodi od usklađivanja vrednosti potraživanja i kratkoročnih finansijskih plasmana.

Na računu 209 nije neophodno voditi analitičke račune ispravke vrednosti, iako je metod procenjivanja vezan za pojedinačno potraživanje.

Član 15

Na računima grupe 21 - Potraživanja iz specifičnih poslova, iskazuju se potraživanja od izvoznika, po osnovu uvoza za tuđ račun, od komisije i konsignacione prodaje i ostala potraživanja iz specifičnih poslova.

Potraživanja iz specifičnih poslova priznaju se i vrednuju u skladu sa MRS 18, MRS 39 i drugim relevantnim MRS.

Na računu 210 - Potraživanja od izvoznika, iskazuju se potraživanja po osnovu izvoza koji je izvršio izvoznik u svoje ime a za račun vlasnika izvezenih proizvoda i usluga.

Na računu 211 - Potraživanja po osnovu uvoza za tuđ račun, iskazuju se potraživanja, troškovi i provizija po osnovu pojedinačnih uvoznih zaključaka. U korist ovog računa knjiži se konačan obračun uvoznih zaključaka na teret računa 202 - Kupci u zemlji.

Na računu 212 - Potraživanja iz komisije i konsignacione prodaje, iskazuju se potraživanja po osnovu te prodaje, u korist računa grupe 60 - Prihodi od prodaje.

Na računu 218 - Ostala potraživanja iz specifičnih poslova, iskazuju se sva ostala kratkoročna potraživanja po osnovu specifičnih poslova za koja u grupi 21 nije predviđen poseban račun, kao što su potraživanja po osnovu zajedničkih poslova i ostala potraživanja.

Na računu 219 - Ispravka vrednosti potraživanja iz specifičnih poslova, iskazuje se umanjeње potraživanja u delu za koji postoji verovatnoća da se neće naplatiti, na teret računa grupe 58 - Rashodi po osnovu obezvređenja imovine u korist ovog računa.

Ako je stanje procenjenih ispravki vrednosti povećano, razlika se knjiži na teret računa grupe 58 - Rashodi po osnovu obezvređenja imovine, a u korist ovog računa. Ako je stanje procenjene ispravke vrednosti smanjeno, razlika se knjiži na teret ovog računa, u korist računa 685 - Prihodi od usklađivanja vrednosti potraživanja i kratkoročnih finansijskih plasmana.

Član 16

Na računima grupe 22 - Druga potraživanja, iskazuju se potraživanja za kamatu i dividende, potraživanja od zaposlenih, potraživanja od državnih organa i organizacija i potraživanja po osnovu preplaćenih poreza i doprinosa.

Na računu 220 - Potraživanja za kamatu i dividende, iskazuju se potraživanja za ugovorenu i zateznu kamatu po dužničko-poverilačkim odnosima i kreditima.

Na računu 221 - Potraživanja od zaposlenih, iskazuju se potraživanja od zaposlenih po osnovu akontacija za službena putovanja, po osnovu naknada šteta koje su zaposleni prouzročili pravnom licu i preduzetniku, po osnovu manjkova koji se naknađuju od zaposlenih i sl.

Na računu 222 - Potraživanja od državnih organa i organizacija, iskazuju se potraživanja za regres, premije, stimulacije, dotacije, kompenzacije i sl.

Na računu 223 - Potraživanja za više plaćen porez na dobitak, iskazuju se potraživanja po osnovu više plaćenog poreza na dobit.

Na računu 224 - Potraživanja po osnovu preplaćenih ostalih poreza i doprinosa, iskazuju se potraživanja za više plaćene poreze, doprinose i druge dažbine utvrđene na dan bilansa na računima grupe 48 - Obaveze za ostale poreze, doprinose i druge dažbine.

Na računu 228 - Ostala potraživanja, iskazuju se ostala kratkoročna potraživanja koja nisu iskazana na drugim računima grupe 22.

Na računu 229 - Ispravka vrednosti drugih potraživanja, iskazuje se procenjeno umanjenje vrednosti drugih potraživanja za koja postoji verovatna nenaplativost potraživanja.

Procenjeno umanjenje vrednosti nenaplativih potraživanja knjiži se na dan bilansa na teret računa grupe 58, a u korist ovog računa.

Ako je stanje procenjenih ispravki vrednosti povećano, razlika se knjiži na teret računa 58 - Rashodi po osnovu obezvređenja imovine, a u korist ovog računa. Ako je stanje smanjeno, razlika se knjiži na teret ovog računa, u korist računa grupe 68.

Član 17

Na računima grupe 23 - Kratkoročni finansijski plasmani, iskazuju se krediti i zajmovi, hartije od vrednosti i ostali kratkoročni plasmani sa rokom dospeća, odnosno prodaje do godinu dana od dana činidbe, odnosno od dana bilansa.

Kratkoročni finansijski plasmani priznaju se i vrednuju u skladu sa MRS 39 i drugim relevantnim MRS.

Na računu 230 - Kratkoročni krediti i plasmani - matična i zavisna pravna lica, iskazuju se krediti i zajmovi, hartije od vrednosti i ostali kratkoročni plasmani u pravna lica i preduzetnike koji ulaze u krug pravnih lica i preduzetnika za konsolidovanje.

Na računu 231 - Kratkoročni krediti i plasmani - ostala povezana pravna lica, iskazuju se krediti i zajmovi, hartije od vrednosti i ostali kratkoročni plasmani u ostala povezana pravna lica.

Na računu 232 - Kratkoročni krediti u zemlji, iskazuju se kratkoročni robni, potrošački i ostali krediti i zajmovi sa rokom dospeća do godinu dana, dati pravnim i fizičkim licima u zemlji.

Na računu 233 - Kratkoročni krediti u inostranstvu, iskazuju se kratkoročni robni, potrošački i ostali krediti i zajmovi sa rokom dospeća do godinu dana, dati pravnim i fizičkim licima u inostranstvu u skladu s propisima o deviznom i spoljnotrgovinskom poslovanju.

Na računu 234 - Deo dugoročnih finansijskih plasmana koji dospeva do jedne godine, iskazuju se anuiteti, odnosno otplate dugoročnih kredita i zajmova koje dospevaju za plaćanje u roku do godinu dana od dana bilansa i ostali dugoročni finansijski plasmani koji dospevaju do jedne godine u roku do godinu dana od dana bilansa. Na dan bilansa, na taj račun prenose se otplate dugoročnog kredita i zajma i ostali dugoročni finansijski plasmani koji dospevaju u roku do godinu dana od dana bilansiranja.

Na računu 235 - Hartije od vrednosti koje se drže do dospeća - deo koji dospeva do jedne godine, iskazuju se otplate dugoročnih hartija od vrednosti koje dospevaju za plaćanje u roku do godinu dana od dana bilansa. Na dan bilansa, na taj račun prenose se otplate hartija od vrednosti koje dospevaju u roku do godinu dana od dana bilansiranja.

Na računu 236 - Hartije od vrednosti kojima se trguje, iskazuju se finansijska sredstva pribavljena ili nastala prvenstveno u svrhe ostvarivanja profita iz kratkoročnih fluktuacija cena ili marže dilera.

Na ovom računu iskazuju se plasmani u kupljene ili na drugi način stečene kratkoročne i dugoročne prenosive hartije od vrednosti (akcije, obveznice, blagajnički zapisi, komercijalni zapisi, državni zapisi, sertifikati o depozitu i ostale hartije od vrednosti kojima se trguje) koje su, u skladu sa poslovnom politikom pravnog lica i preduzetnika, pribavljene sa namerom da se u kratkom roku ponovo prodaju sa ciljem sticanja dobitka na razlici u ceni.

Na računu 237 - Otkupljene sopstvene akcije namenjene prodaji i otkupljeni sopstveni udeli namenjeni prodaji ili poništavanju, iskazuje se ulaganje u otkupljene sopstvene akcije ili sopstvene udele po nominalnoj vrednosti.

Na računu 238 - Ostali kratkoročni finansijski plasmani, iskazuju se ostali kratkoročni finansijski plasmani koji nisu iskazani na drugim računima grupe 23.

Na ovom računu iskazuju se potraživanja po menicama kao instrumentima plaćanja, s tim što se na posebnom analitičkom računu u okviru ovog računa iskazuje kamata budućeg perioda sadržana u meničnoj vrednosti.

Na računu 239 - Ispravka vrednosti kratkoročnih finansijskih plasmana, iskazuju se procenjena umanjena finansijskih plasmana i potraživanja čija je naplata neizvesna, i za koja se procenjuje verovatna nenaplativost. Procenjeni iznos verovatne nenaplativosti knjiži se na teret računa grupe 58, u korist ovog računa.

Ako je stanje procenjenih ispravki vrednosti povećano, razlika se knjiži na teret računa grupe 58 - Rashodi po osnovu obezvređenja imovine, a u korist ovog računa. Ako je stanje smanjeno, razlika se knjiži na teret ovog računa, u korist računa grupe 68.

Član 18

Na računima grupe 24 - Gotovinski ekvivalenti i gotovina, iskazuju se neposredno unovčive hartije od vrednosti, depoziti po viđenju, gotovina, plemeniti metali i predmeti od plemenitih metala.

Na računu 240 - Hartije od vrednosti - gotovinski ekvivalenti, iskazuju se neposredno unovčive hartije od vrednosti, uz beznačajni rizik smanjenja vrednosti.

Na računu 241 - Tekući (poslovni) računi, iskazuju se na posebnim analitičkim računima novčana sredstva na poslovnim računima, kao i iskorišćeni okvirni krediti.

Potražni saldo na poslovnom računu na dan bilansa iskazuje se na odgovarajućem računu u grupi 42 - Kratkoročne finansijske obaveze, bez obaveze preknjižavanja u knjigovodstvu.

Pravno lice i preduzetnik u okviru ovog računa po potrebi vodi poseban prelazni analitički račun.

Na računu 242 - Izdvojena novčana sredstva i akreditivi, iskazuju se sredstva izdvojena na posebnim računima kod poslovne banke za otvorene akreditive u zemlji, za isplatu čekova, za investicije i za druge namene.

Na računu 243 - Blagajna, iskazuju se dinarske uplate i isplate gotovog novca i drugih vrednosnica.

Na računu 244 - Devizni račun, iskazuju se stanja i promene na deviznom računu.

Na računu 245 - Devizni akreditivi, iskazuju se otvoreni devizni akreditivi kod banke za plaćanja u inostranstvu.

Na računu 246 - Devizna blagajna, iskazuju se uplate i isplate efektivnog stranog novca i drugih vrednosnica naplativih u stranoj valuti.

Na računu 248 - Ostala novčana sredstva, iskazuju se novčana sredstva koja nisu iskazana na ostalim računima novčanih sredstava u okviru grupe računa 24.

Na računu 249 - Novčana sredstva čije je korišćenje ograničeno ili vrednost umanjena, iskazuju se novčana sredstva prema nazivu ovog računa.

Član 19

Na računima grupe 27 - Porez na dodatu vrednost, iskazuje se porez na dodatu vrednost prema nazivima računa ove grupe.

Član 20

Na računima grupe 28 - Aktivna vremenska razgraničenja, iskazuju se razgraničeni troškovi i prihodi, kao i odložena poreska sredstva i razgraničeni porez na dodatu vrednost.

Na računu 280 - Unapred plaćeni troškovi, iskazuju se troškovi koji su unapred plaćeni. U korist ovog računa iskazuje se obračunati otpis unapred plaćenih troškova za odnosni period.

Na računu 281 - Potraživanja za nefakturisani prihod, iskazuju se prihodi tekućeg perioda koji nisu mogli biti fakturisani, a za koje su nastali troškovi u tekućem periodu.

Na računu 282 - Razgraničeni troškovi po osnovu obaveza, iskazuju se plaćeni transakcioni troškovi po osnovu primljenih kredita i emitovanih dužničkih instrumenata koji se, u skladu sa MRS 39, vode po amortizovanoj vrednosti, primenom efektivne kamatne stope. Ovi troškovi terete rashode u periodu otplate kredita ili drugih dužničkih instrumenata.

Na računu 287 - Razgraničeni porez na dodatu vrednost, iskazuje se porez na dodatu vrednost u primljenim fakturama koje se evidentiraju u tekućem obračunskom periodu, u skladu sa MRS, a pravo na odbitak prethodnog poreza nastaje u narednom obračunskom periodu, u skladu sa zakonom kojim se uređuje porez na dodatu vrednost.

Na računu 288 - Odložena poreska sredstva, iskazuju se iznosi poreza iz dobiti koji mogu da se povrate u narednim periodima po osnovu odbitnih privremenih razlika, neiskorišćenih poreskih gubitaka i kredita, u skladu sa MRS 12 i drugim relevantnim standardima.

Na računu 289 - Ostala aktivna vremenska razgraničenja, iskazuju se ostala aktivna vremenska razgraničenja koja nisu iskazana na drugim računima grupe 28.

Član 21

Na računima grupe 29 - Gubitak iznad visine kapitala, iskazuje se gubitak koji prelazi visinu kapitala.

Na računu 290 - Gubitak iznad visine kapitala, iskazuje se gubitak koji prelazi visinu kapitala, zaduženjem računa 290 u korist računa grupe 35 - Gubitak.

Klasa 3: Kapital

Član 22

Na računima grupe 30 - Osnovni kapital, iskazuju se akcijski kapital, udeli društva sa ograničenom odgovornošću, ulozi, državni kapital, društveni kapital, zadružni i ostali kapital, prema nazivima računa ove grupe.

Osnovni i ostali kapital na računima ove grupe iskazuje se u nominalnoj vrednosti.

Vrednost akcijskog kapitala predstavlja proizvod broja emitovanih akcija i nominalne vrednosti akcija.

Na računu 300 - Akcijski kapital, iskazuju se obične i prioritetne akcije s pravom učešća u upravljanju, pravom na učešće u dobiti akcionarskog društva i pravom na deo likvidacione mase u skladu s aktom o osnivanju, odnosno odlukom o emisiji akcija.

Na računu 301 - Udeli društva sa ograničenom odgovornošću, iskazuju se udeli svakog člana društva koji čine osnovni kapital u skladu sa aktom o osnivanju.

Na računu 302 - Ulozi, iskazuju se ulozi članova ortačkog i komanditnog društva u skladu sa ugovorom o osnivanju koji čine osnovni kapital.

Na računu 303 - Državni kapital, iskazuje se kapital javnih preduzeća koje osniva država, odnosno jedinica lokalne samouprave.

Na računu 304 - Društveni kapital, iskazuje se kapital društvenog preduzeća podeljen na obračunske akcije ili udele.

Na računu 305 - Zadružni udeli, iskazuje se zadružni kapital podeljen na udele zadrugara.

Na računu 309 - Ostali osnovni kapital, iskazuju se ostali oblici osnovnog kapitala koji nisu iskazani na posebnim računima u okviru grupe računa 30.

Član 23

Na računima grupe 31 - Neuplaćeni upisani kapital, iskazuju se iznosi upisanih a neuplaćenih akcija i upisani a neuplaćeni udeli, prema nazivima računa ove grupe.

Na računu 310 - Neuplaćene upisane akcije, iskazuje se iznos upisanih a neuplaćenih akcija koji se utvrđuje na osnovu odluke skupštine akcionarskog društva o izdavanju akcija.

Na računu 311 - Neuplaćeni upisani udeli, iskazuje se iznos upisanih a neuplaćenih udela koji se utvrđuje na osnovu ugovora o osnivanju društva s ograničenom odgovornošću.

Knjiženja se vrše na način objašnjen uz račune grupe 00 - Neuplaćeni upisani kapital.

Član 24

Na računima grupe 32 - Rezerve, iskazuje se emisiona premija (kapitalne rezerve) i rezerve iz dobiti (zakonske, statutarne i druge).

Na računu 320 - Emisiona premija, iskazuje se razlika (pozitivna ili negativna) između postignute prodajne vrednosti akcija i njihove nominalne vrednosti.

Negativna emisiona premija, odnosno dugovni saldo na ovom računu, na dan bilansa prenosi se na račun 340 - Neraspoređeni dobitak ranijih godina ili račun 350 - Gubitak ranijih godina.

Na računu 321 - Zakonske rezerve, iskazuju se obavezne rezerve koje se formiraju u skladu sa zakonom.

Na računu 322 - Statutarne i druge rezerve, iskazuju se rezerve koje se formiraju u skladu opštim i drugim aktom pravnog lica i preduzetnika.

Član 25

Na računima grupe 33 - Revalorizacione rezerve i nerealizovani dobitci i gubici, iskazuju se efekti promena poštene (fer) vrednosti nekretnina, postrojenja, opreme, nematerijalnih ulaganja, učešća u kapitalu u stranoj valuti i drugih finansijskih instrumenata čiji se efekti promena poštene vrednosti u skladu sa MRS i MSFI iskazuju u okviru revalorizacionih rezervi.

U okviru računa 330 - Revalorizacije rezerve, pravno lice i preduzetnik obezbeđuje analitiku revalorizacionih rezervi po konkretnim sredstvima za koja je revalorizaciona rezerva formirana.

Na računu 331 - Rezerve po osnovu preračuna finansijskih izveštaja prikazanih u drugoj funkcionalnoj valuti, odnosno valuti prikazivanja, iskazuju se rezerve po osnovu efekata preračuna u drugu funkcionalnu valutu, odnosno valutu prikazivanja i koji se uključuju u finansijske izveštaje izveštajnog pravnog lica i preduzetnika.

Na računu 332 - Nerealizovani dobitci po osnovu hartija od vrednosti raspoloživih za prodaju, iskazuju se pozitivni efekti promene fer vrednosti u skladu sa MRS 39.

Na računu 333 - Nerealizovani gubici po osnovu hartija od vrednosti raspoloživih za prodaju, iskazuju se negativni efekti promene fer vrednosti u skladu sa MRS 39, odnosno nerealizovani gubici koji se nisu mogli pokriti pozitivnim efektima promene fer vrednosti konkretne hartije od vrednosti evidentiranim u korist računa 332.

U okviru računa 332 i 333, pravno lice i preduzetnik obezbeđuje analitiku nerealizovanih dobitaka i gubitaka po konkretnim hartijama od vrednosti.

Član 26

Na računima grupe 34 - Neraspoređeni dobitak, iskazuje se neraspoređeni dobitak ranijih godina i tekuće godine.

Na računu 340 - Neraspoređeni dobitak ranijih godina, iskazuje se kumulirani neraspoređeni dobitak ranijih godina.

U korist ili na teret ovog računa knjiži se i efekat po osnovu promene računovodstvene politike i ispravke materijalno značajne greške, u skladu sa MRS 8 i usvojenom računovodstvenom politikom.

Na računu 341 - Neraspoređeni dobitak tekuće godine, iskazuje se neraspoređeni dobitak tekuće godine, odobrenjem ovog računa na teret računa 723 - Prenos dobitka ili gubitka. Prilikom otvaranja poslovnih knjiga na početku naredne poslovne godine saldo sa ovog računa prenosi se na račun 340 - Neraspoređeni dobitak ranijih godina.

Na teret računa 340 - Neraspoređeni dobitak ranijih godina, knjiži se iznos raspoređenog dobitka u korist računa 350 - Gubitak ranijih godina, 461 - Obaveze za dividende, 462 - Obaveze za učešće u dobitku, grupe 45 - Obaveze po osnovu zarada i naknada zarada, odgovarajućih računa grupe 30 - Osnovni i ostali kapital, 321 - Zakonske rezerve, 322 - Statutarne i druge rezerve, kao i drugih odgovarajućih računa.

Na teret ovog računa, u korist računa 481 - Obaveze za porez iz rezultata, knjiži se i iznos utvrđene obaveze za porez iz rezultata po rešenju poreskog organa, iznad iznosa koji je utvrdilo pravno lice.

Član 27

Na računima grupe 35 - Gubitak, iskazuje se gubitak ranijih godina i gubitak tekuće godine do visine kapitala prema nazivima računa ove grupe.

Na računu 350 - Gubitak ranijih godina, iskazuje se gubitak iz ranijih godina prenosom sa računa 351 - Gubitak tekuće godine.

U korist ili na teret ovog računa knjiži se i efekat po osnovu promene računovodstvene politike i ispravke materijalno značajne greške, u skladu sa MRS 8 i usvojenom računovodstvenom politikom.

Na računu 351 - Gubitak tekuće godine, iskazuje se gubitak utvrđen na kraju obračunskog perioda zaduženjem ovog računa u korist računa 723 - Prenos dobitka ili gubitka.

Gubitak tekuće godine koji je iskazan na računu 351, prilikom prenosa početnog stanja u narednom obračunskom periodu prenosi se na račun 350 - Gubitak ranijih godina.

Pokriće gubitka vrši se na teret računa 340 - Neraspoređeni dobitak ranijih godina i računa grupe 32 i 33, u skladu sa zakonom i opštim ili drugim aktom pravnog lica, odnosno preduzetnika.

Klasa 4: Dugoročna rezervisanja i obaveze

Član 28

Na računima grupe 40 - Dugoročna rezervisanja, iskazuju se dugoročna rezervisanja za troškove i rizike koji se priznaju i vrednuju u skladu sa MRS 37 i drugim relevantnim MRS i računovodstvenom politikom.

Na računu 400 - Rezervisanja za troškove u garantnom roku, iskazuju se dugoročna rezervisanja za rizike po osnovu troškova garantnog roka, a za koji je ostvaren prihod u punom iznosu.

Na računu 401 - Rezervisanja za troškove obnavljanja prirodnih bogatstava, iskazuju se dugoročna rezervisanja za obnavljanje zemljišta i za obnavljanje (reprodukciju) šuma u skladu sa MRS i računovodstvenom politikom.

Na računu 402 - Rezervisanja za zadržane kaucije i depozite, iskazuju se dugoročna rezervisanja za troškove koji će se s velikom izvesnošću javiti u narednim godinama po osnovu zadržanih kaucija i depozita za posao izvršen kvalitetno i o roku i sl., a za koji je ostvaren prihod u punom iznosu.

Na računu 403 - Rezervisanja za troškove restrukturiranja, iskazuju se dugoročna rezervisanja za troškove po osnovu restrukturiranja u skladu sa MRS 37 i računovodstvenom politikom.

Na računu 404 - Rezervisanja za naknade i druge beneficije zaposlenih, iskazuju se dugoročna rezervisanja po osnovu beneficija, kao što su otpremnine prilikom odlaska u penziju, jubilarne nagrade i druge obaveze prema zaposlenima, koje se isplaćuju u skladu sa stečenim pravima u toku trajanja i nakon prestanka zaposlenja.

Na računu 409 - Ostala dugoročna rezervisanja, iskazuju se rezervisanja za sudske sporove u toku, rezervisanja za izdate garancije i druga jemstva i ostala rezervisanja u skladu sa MRS 37 i računovodstvenom politikom.

Kada nastane odliv sredstava po osnovu obaveze za koju je prethodno izvršeno rezervisanje, stvarni troškovi se ne iskazuju ponovo kao rashod, već se knjiženje sprovodi

zaduženjem računa rezervisanja, a u korist odgovarajućeg računa obaveza (prema vrstama) ili odgovarajućeg računa sredstava (zalihe, novčana sredstva) u zavisnosti od karaktera rezervisanja, vrste nastale obaveze i načina na koji je ona izmirena. Neiskorišćeni iznos rezervisanja ukida se u korist računa 678 - Prihodi od ukidanja dugoročnih rezervisanja.

Član 29

Na računima grupe 41 - Dugoročne obaveze, iskazuju se dugoročne obaveze prema matičnim, zavisnim i povezanim pravnim licima, dugoročni krediti i zajmovi, obaveze po hartijama od vrednosti i ostale dugoročne obaveze. Dugoročne obaveze su obaveze koje dospevaju u roku dužem od godinu dana od dana činidbe, odnosno od dana bilansa.

Dugoročne obaveze priznaju se i vrednuju u skladu sa MRS 39 i drugim relevantnim MRS.

Obaveze po osnovu hartija od vrednosti ispravljaju se indirektno u poslovnim knjigama na posebnom analitičkom računu po osnovu kamata koje se odnose na budući period.

Na računu 410 - Obaveze koje se mogu konvertovati u kapital, iskazuju se dugoročne obaveze koje se prema ugovoru mogu konvertovati u odgovarajući oblik kapitala, u skladu sa zakonom.

Na računu 411 - Obaveze prema matičnim i zavisnim pravnim licima, iskazuju se obaveze po osnovu primljenih dugoročnih kredita i zajmova od pravnih lica koja ulaze u grupu za konsolidovanje u skladu sa MRS 27.

Na računu 412 - Obaveze prema ostalim povezanim pravnim licima, iskazuju se obaveze po osnovu primljenih dugoročnih kredita i zajmova od ostalih povezanih pravnih lica.

Na računu 413 - Obaveze po emitovanim hartijama od vrednosti u periodu dužem od godinu dana, iskazuju se obaveze po izdatim hartijama od vrednosti sa rokom dospeća preko godinu dana od dana činidbe, odnosno od dana bilansa.

Na računu 414 - Dugoročni krediti u zemlji, iskazuju se obaveze po osnovu primljenih dugoročnih kredita i zajmova od pravnih i fizičkih lica u zemlji, osim od zavisnih i povezanih pravnih lica.

Na računu 415 - Dugoročni krediti u inostranstvu, iskazuju se obaveze po osnovu primljenih dugoročnih kredita i zajmova od pravnih i fizičkih lica u inostranstvu, osim od zavisnih i povezanih pravnih lica.

Na računu 419 - Ostale dugoročne obaveze, iskazuju se ostale dugoročne obaveze koje nisu iskazane na ostalim računima u okviru grupe 41.

Na ovom računu iskazuju se kod primaoca lizinga obaveze po osnovu opreme uzete u finansijski lizing.

Član 30

Na računima grupe 42 - Kratkoročne finansijske obaveze, iskazuju se obaveze po kreditima i zajmovima, hartijama od vrednosti i ostale kratkoročne obaveze koje dospevaju u roku do godinu dana od dana činidbe, odnosno od dana bilansa.

Kratkoročne finansijske obaveze priznaju se i vrednuju u skladu sa MRS 39 i drugim relevantnim MRS.

Obaveze po osnovu hartija od vrednosti ispravljaju se indirektno u poslovnim knjigama na posebnom analitičkom računu po osnovu kamata koje se odnose na budući period.

Na računu 420 - Kratkoročni krediti od matičnih i zavisnih pravnih lica, iskazuju se obaveze po osnovu primljenih kratkoročnih kredita i zajmova od pravnih lica koja ulaze u grupu za konsolidovanje u skladu sa MRS 27.

Na računu 421 - Kratkoročni krediti od ostalih povezanih pravnih lica, iskazuju se obaveze po osnovu primljenih kratkoročnih kredita i zajmova od ostalih povezanih pravnih lica.

Na računu 422 - Kratkoročni krediti u zemlji, iskazuju se obaveze po kratkoročnim finansijskim, robnim i ostalim kreditima i zajmovima sa rokom dospeća do godinu dana, koji su primljeni od pravnih i fizičkih lica u zemlji.

Na računu 423 - Kratkoročni krediti u inostranstvu, iskazuju se obaveze po kratkoročnim finansijskim, robnim i ostalim kreditima i zajmovima sa rokom dospeća do godinu dana, koji su primljeni od pravnih i fizičkih lica u inostranstvu, u skladu s propisima o deviznom i spoljnotrgovinskom poslovanju.

Na računu 424 - Deo dugoročnih kredita koji dospeva do jedne godine, iskazuju se obaveze po anuitetima, odnosno po otplatama dugoročnih kredita i zajmova koje dospevaju za plaćanje u roku do godinu dana od dana bilansa. Na dan bilansa, na ovaj račun prenose se obaveze za otplate dugoročnog kredita i zajma koje dospevaju u roku do godinu dana od dana bilansa.

Na računu 425 - Deo ostalih dugoročnih obaveza koje dospevaju do jedne godine, iskazuju se obaveze po otplatama koje dospevaju za plaćanje u roku do godinu dana od dana bilansa. Na dan bilansa, na ovaj račun prenose se obaveze za otplate dugoročnih obaveza koje dospevaju u roku do godinu dana od dana bilansa.

Na računu 426 - Obaveze po kratkoročnim hartijama od vrednosti, iskazuju se obaveze po emitovanim kratkoročnim hartijama od vrednosti u skladu sa računovodstvenom politikom.

Na računu 427 - Obaveze po osnovu stalnih sredstava i sredstava obustavljenog poslovanja namenjenih prodaji, iskazuju se obaveze po osnovu stalnih sredstava namenjenih prodaji i sredstava poslovanja koje se obustavlja u skladu sa MSFI 5, koje se izmiruju ili gase prilikom otuđenja tih sredstava.

Na računu 429 - Ostale kratkoročne finansijske obaveze, iskazuju se ostale kratkoročne finansijske obaveze koje nisu iskazane na drugim računima grupe 42.

Član 31

Na računima grupe 43 - Obaveze iz poslovanja, iskazuju se obaveze za primljene avanse, depozite i kaucije, obaveze prema dobavljačima, obaveze po izdatim čekovima, obaveze po menicama i ostale obaveze iz poslovanja.

Obaveze iz poslovanja priznaju se i vrednuju u skladu sa MRS 39 i drugim relevantnim MRS.

Na računu 430 - Primljeni avansi, depoziti i kaucije, iskazuju se unapred naplaćeni iznosi i novčana obezbeđenja za obrtna sredstva.

Na računu 431 - Dobavljači - matična i zavisna pravna lica, iskazuju se fakturisane i nefakturisane obaveze prema dobavljačima koje ulaze u grupu za konsolidovanje u skladu sa MRS 27.

Na računu 432 - Dobavljači - ostala povezana pravna lica, iskazuju se fakturisane i nefakturisane obaveze prema ostalim povezanim pravnim licima.

Na računu 433 - Dobavljači u zemlji, iskazuju se fakturisane i nefakturisane obaveze prema dobavljačima u zemlji, osim prema zavisnim i ostalim povezanim pravnim licima.

Na računu 434 - Dobavljači u inostranstvu, iskazuju se fakturisane i nefakturisane obaveze prema dobavljačima u inostranstvu, osim prema zavisnim i ostalim povezanim pravnim licima.

Na računu 439 - Ostale obaveze iz poslovanja, iskazuju se ostale kratkoročne obaveze iz poslovanja koje nisu iskazane na drugim računima grupe 43.

Na ovom računu iskazuju se i obaveze za izdate čekove koji su predati poveriocima za izmirenje obaveza i obaveze po izdatim menicama koje su predate poveriocima za izmirenje obaveza. U okviru ovog računa na posebnom analitičkom računu evidentira se kamata budućeg perioda koja je sadržana u meničnoj vrednosti.

Član 32

Na računima grupe 44 - Obaveze iz specifičnih poslova, iskazuju se obaveze prema uvozniku, po osnovu izvoza za tuđ račun, obaveze po osnovu komisije i konsignacione prodaje i ostale obaveze iz specifičnih poslova.

Obaveze iz poslovanja priznaju se i vrednuju u skladu sa MRS 39 i drugim relevantnim MRS.

Na računu 440 - Obaveze prema uvozniku, iskazuju se obaveze po osnovu uvoza koji je izvršio uvoznik u svoje ime i za tuđ račun.

Na računu 441 - Obaveze po osnovu izvoza za tuđ račun, iskazuju se obaveze, troškovi i provizija po osnovu pojedinačnih izvoznih zaključaka.

Na računu 442 - Obaveze po osnovu komisije i konsignacione prodaje, iskazuju se obaveze prema domaćem vlasniku robe na teret računa 202 - Kupci u zemlji (za prodatu tuđu robu u komisijama) i računa 203 - Kupci u inostranstvu (za prodatu tuđu robu u konsignaciji).

Na računu 449 - Ostale obaveze iz specifičnih poslova, iskazuju se ostale kratkoročne obaveze iz specifičnih poslova za koje u grupi 44 nije predviđen poseban račun, kao što su obaveze po osnovu zajedničkih poslova i drugih specifičnih poslova.

Član 33

Na računima grupe 45 - Obaveze po osnovu zarada i naknada zarada, iskazuju se obaveze za neto zarade i neto naknade zarade, kao i neto naknade zarade koja se refundira i porezi i doprinosi po navedenim osnovama na teret zaposlenog i na teret poslodavca.

Na računima ove grupe otvara se analitika prema vrstama poreza i doprinosa.

Na računu 450 - Obaveze za neto zarade i naknade zarada, osim naknada zarada koje se refundiraju, iskazuju se obaveze za neto zarade i neto naknade zarada, zaduženjem računa 520 za deo zarade na teret troškova i zaduženjem računa 340 za deo zarada iz rezultata.

Na računu 451 - Obaveze za porez na zarade i naknade zarada na teret zaposlenog, iskazuju se obaveze prema nazivu ovog računa zaduženjem računa 520.

Na računu 452 - Obaveze za doprinose na zarade i naknade zarada na teret zaposlenog, iskazuju se obaveze prema nazivu ovog računa zaduženjem računa 520.

Na računu 453 - Obaveze za poreze i doprinose na zarade i naknade zarada na teret poslodavca, iskazuju se obaveze prema nazivu ovog računa zaduženjem računa 521.

Na računu 454 - Obaveze za neto naknade zarada koje se refundiraju, iskazuju se obaveze prema nazivu ovog računa zaduženjem računa 228.

Na računu 455 - Obaveze za poreze i doprinose na naknade zarada na teret zaposlenog koje se refundiraju, iskazuju se obaveze prema nazivu ovog računa zaduženjem računa 228.

Na računu 456 - Obaveze za poreze i doprinose na naknade zarada na teret poslodavca koje se refundiraju, iskazuju se obaveze prema nazivu ovog računa zaduženjem računa 228.

Član 34

Na računima grupe 46 - Druge obaveze, iskazuju se obaveze za kamate, troškove finansiranja, dividende, za učešće u dobitku, obaveze prema zaposlenima, članovima upravnog i nadzornog odbora, obaveze prema fizičkim licima za naknade prema ugovorima, obaveze za neto prihod preduzetnika koji akontaciju podiže u toku godine i ostale obaveze.

Na računu 460 - Obaveze po osnovu kamata i troškova finansiranja, iskazuju se obaveze po osnovu rashoda kamata i ostalih finansijskih rashoda.

Na računu 461 - Obaveze za dividende, iskazuju se obaveze za dividende po osnovu raspodele dobitka, zaduženjem računa 340 - Neraspoređeni dobitak ranijih godina.

Na računu 462 - Obaveze za učešće u dobitku, iskazuju se obaveze po osnovu raspodele dobitka u skladu sa opštim aktom pravnog lica i preduzetnika, zaduženjem računa 340 - Neraspoređeni dobitak ranijih godina.

Na računu 463 - Obaveze prema zaposlenima, iskazuju se neto obaveze prema zaposlenima po raznim osnovama, kao što su: otpremnina za odlazak u penziju, jubilarne nagrade, dnevnice i naknade troškova na službenom putu, naknade troškova prevoza na

radno mesto i sa radnog mesta, naknade za smeštaj i ishranu na terenu i ostale naknade troškova zaposlenima.

Na računu 464 - Obaveze prema članovima upravnog i nadzornog odbora, iskazuju se obaveze po osnovu primanja članova upravnog i nadzornog odbora u skladu sa aktima pravnog lica, zaduženjem računa 526 - Troškovi naknada članovima upravnog i nadzornog odbora ili računa 340 - Neraspoređeni dobitak ranijih godina.

Na računu 465 - Obaveze prema fizičkim licima za naknade po ugovorima, iskazuju se navedene obaveze u neto iznosu zaduženjem odgovarajućeg računa iz grupe 52.

Na računu 466 - Obaveze za neto prihod preduzetnika koji akontaciju podiže u toku godine, iskazuju se akontacije neto prihoda koje preduzetnik podiže u toku godine zaduženjem računa 722 - Lična primanja poslodavca, odnosno obaveze za neto prihod koji podiže po godišnjem finansijskom izveštaju, na teret računa 340 - Neraspoređeni dobitak ranijih godina.

Na računu 469 - Ostale obaveze, iskazuju se ostale kratkoročne obaveze koje nisu iskazane na posebnim računima u okviru grupe računa 46, kao što su članarine, troškovi platnog prometa i sl.

Član 35

Na računima grupe 47 - Obaveze za porez na dodatu vrednost, iskazuju se obaveze nastale po osnovu obračunatog poreza na dodatu vrednost prema nazivima računa ove grupe.

Član 36

Na računima grupe 48 - Obaveze za ostale poreze, doprinose i druge dažbine, iskazuju se obaveze za akcize, obaveze za poreze i doprinose koji terete troškove, obaveze za porez iz rezultata i ostale obaveze za poreze i doprinose.

Na računima ove grupe otvara se analitika prema vrstama poreza i doprinosa.

Dugovna salda na računima ove grupe utvrđena na dan bilansa iskazuju se na računu 224 - Potraživanja po osnovu preplaćenih ostalih poreza i doprinosa.

Na računu 480 - Obaveze za akcize, iskazuju se akcize koji se naplaćuju uz prodajnu cenu proizvoda, robe i usluga zaduženjem odgovarajućeg računa potraživanja, zaliha, prihoda i sl.

Na računu 481 - Obaveze za porez iz rezultata, iskazuje se obračunati porez na dobitak, zaduženjem računa 721 - Porezi iz dobitka.

Na računu 482 - Obaveze za poreze, carine i druge dažbine iz nabavke ili na teret troškova, iskazuju se porezi, carine i druge dažbine koji čine zavisne troškove nabavke zaliha i osnovnih sredstava, odnosno koji se nadoknađuju neposredno na teret troškova.

Na računu 483 - Obaveze za doprinose koji terete troškove, iskazuju se obaveze za doprinose za preduzetnika i vlasnika pravnog lica koji doprinose plaća po rešenju nadležnog organa, zaduženjem računa 556 - Troškovi doprinosa.

Na računu 489 - Ostale obaveze za poreze, doprinose i druge dažbine, iskazuju se obaveze za ostale poreze, doprinose i dažbine koji nisu iskazani na posebnim računima u okviru grupe računa 48, kao što su troškovi poreza i doprinosa koji su obračunati po ugovoru o delu, ugovoru o autorstvu, drugim ugovorima uz naknadu, troškovi taksa, naknada i sličnih obaveza.

Član 37

Na računima grupe 49 - Pasivna vremenska razgraničenja, iskazuju se unapred naplaćeni, odnosno obračunati prihodi i troškovi tekućeg perioda za koje nije primljena isprava, ili kad obaveza plaćanja nastaje u budućem periodu, kao i odložene poreske obaveze i razgraničene obaveze za porez na dodatu vrednost.

Na računu 490 - Unapred obračunati troškovi, iskazuju se obračunati troškovi koji terete tekući obračunski period, a nisu fakturisani, kao što su obračunati troškovi zakupnine, grejanja, obračunate kamate i ostali troškovi koji nisu fakturisani u periodu na koji se odnose.

Na računu 491 - Obračunati prihodi budućeg perioda, iskazuju se naplaćeni ili obračunati prihodi u tekućem periodu koji se odnose na naredni obračunski period.

Na računu 494 - Razgraničeni zavisni troškovi nabavke, iskazuju se zavisni troškovi nabavke osnovnih sredstava, robe, materijala, rezervnih delova i sl. koji nisu fakturisani u momentu knjiženja nabavke. Po dobijanju fakture za stvarne troškove nabavke zadužuje se ovaj račun u korist odgovarajućeg računa obaveza.

Na računu 495 - Odloženi prihodi i primljene donacije, iskazuju se primljene donacije i državna davanja u skladu sa MRS 20 i ostalim relevantnim MRS.

Na računu 496 - Razgraničeni prihodi po osnovu potraživanja, iskazuju se prihodi od naplate transakcionih troškova po osnovu datih kredita, kupljenih hartija od vrednosti i drugih plasmana koji se, u skladu sa MRS 39, vode po amortizovanoj vrednosti primenom efektivne kamatne stope. Prihodi od naplate transakcionih troškova prenose se u prihode u periodu naplate plasmana po osnovu kojih su nastali.

Na računu 497 - Razgraničene obaveze za porez na dodatu vrednost, iskazuje se porez na dodatu vrednost po izdatim fakturama za promet koji se evidentira u tekućem obračunskom periodu, u skladu sa MRS, a obaveza za porez na dodatu vrednost nastaje u narednom obračunskom periodu, u skladu sa zakonom kojim se uređuje porez na dodatu vrednost.

Na računu 498 - Odložene poreske obaveze, iskazuju se iznosi poreza na dobitak koji se plaćaju u narednim periodima po osnovu oporezivih privremenih razlika u skladu sa MRS 12.

Na računu 499 - Ostala pasivna vremenska razgraničenja, iskazuju se ostala pasivna vremenska razgraničenja koja nisu iskazana na posebnim računima u okviru grupe 49.

Klasa 5: Rashodi

Član 38

Na računima grupe 50 - Nabavna vrednost prodate robe, iskazuje se nabavka robe, nabavna vrednost prodate robe i nabavna vrednost prodatih nekretnina pribavljenih radi

prodaje. Način knjiženja na računima ove grupe zavisi od toga da li se evidencija o početnom stanju, nabavci i prodaji robe vodi na računima grupe 13 - Roba, u okviru finansijskog knjigovodstva, ili na računu 911 - Roba, u okviru obračuna troškova i učinaka.

Ako se evidencija o početnom stanju, nabavci i prodaji robe vodi na računu 130 - Obračun nabavke robe u finansijskom knjigovodstvu, nabavna vrednost prodate robe knjiži se zaduženjem računa 501 - Nabavna vrednost prodate robe, u korist računa grupe 13 - Roba, bez upotrebe računa 500 - Nabavka robe.

Ako se evidencija o početnom stanju, nabavci i prodaji robe vodi na računu 911 u posebnom knjigovodstvu za obračun troškova i učinaka, nabavna vrednost prodate robe knjiži se zaduženjem računa 501 u korist računa 500.

Na računu 500 - Nabavka robe, iskazuje se nabavka robe u korist računa grupe 43 - Obaveze iz poslovanja, kada se podaci o stanju, nabavci i prodaji robe vode na računu 911, u okviru obračuna troškova i učinaka. U tom slučaju, na kraju obračunskog perioda odobrava se račun 500 uz zaduženje računa 501 za iznos nabavne vrednosti prodate robe i zaduženja ili odobrenja računa grupe 13 - Roba, za promenu vrednosti zaliha robe na kraju obračunskog perioda.

Na računu 501 - Nabavna vrednost prodate robe, kada se evidencija o stanju, nabavci i prodaji robe vodi na računu 911 u okviru obračuna troškova i učinaka, iskazuje se nabavna vrednost prodate robe u korist računa 500, i računa grupe 13 - Roba, ako je na kraju perioda smanjena vrednost zaliha robe u odnosu na početni period. Ako je na kraju perioda povećana vrednost zaliha robe u odnosu na početni period knjiženje se vrši zaduženjem računa 501 i računa grupe 13 - Roba, a u korist računa 500.

Na računu 502 - Nabavna vrednost prodatih nekretnina pribavljenih radi prodaje, iskazuje se nabavna vrednost prodatih nekretnina zaduženjem ovog računa u korist odgovarajućeg računa grupe 14, u skladu sa MRS 2.

Član 39

Na računima grupe 51 - Troškovi materijala, iskazuju se nabavka i troškovi materijala za izradu, troškovi ostalog materijala i troškovi goriva i energije.

Način knjiženja na računima ove grupe zavisi od toga da li se evidencija o stanju, nabavci i troškovima materijala vodi na računima grupe 10 - Zalihe materijala, u okviru finansijskog knjigovodstva, ili na računu 910 - Materijal, u okviru obračuna troškova i učinaka.

Ako se evidencija o početnom stanju, nabavci i troškovima materijala vodi na računima grupe 10 - Zalihe materijala, u finansijskom knjigovodstvu, troškovi materijala knjiže se zaduženjem računa 511, 512, 513 i 573, u korist računa grupe 10 - Zalihe materijala, bez upotrebe računa 510 - Nabavka materijala.

Ako se evidencija o početnom stanju, nabavci i troškovima materijala vodi na računu 910 u obračunu troškova i učinaka troškovi materijala knjiže se zaduženjem računa 511, 512, 513 i 573, a u korist računa 510.

Na računu 510 - Nabavka materijala, iskazuje se nabavka materijala u korist računa grupe 43 - Obaveze iz poslovanja, kada se podaci o stanju, nabavci i troškovima materijala vode na računu 910, u okviru obračuna troškova i učinaka. U tom slučaju, na kraju obračunskog perioda odobrava se račun 510 uz zaduženje računa 511, 512, 513 i 573 za iznos troškova

i zaduženja ili odobrenja računa grupe 10 - Zalihe materijala, za promenu vrednosti zaliha materijala na kraju obračunskog perioda.

Na računu 511 - Troškovi materijala za izradu, iskazuju se troškovi materijala za izradu u korist računa 510 - Nabavka materijala, u kom slučaju se podaci o stanju, nabavci i troškovima materijala vode na računu 910, u okviru obračuna troškova i učinaka.

Ako se podaci o početnom stanju, nabavci i troškovima materijala vode na računima grupe 10 - Zalihe materijala, u finansijskom knjigovodstvu, troškovi materijala za izradu knjiže se zaduženjem računa 511 u korist računa grupe 10.

Na računu 512 - Troškovi ostalog materijala (režijskog), iskazuju se troškovi režijskog materijala u korist računa 510, u kom slučaju se podaci o stanju, nabavci i troškovima materijala vode na računu 910, u okviru obračuna troškova i učinaka.

Ako se podaci o stanju, nabavci i troškovima materijala vode na računima grupe 10 - Zalihe materijala, u finansijskom knjigovodstvu, troškovi režijskog materijala knjiže se zaduženjem računa 512 u korist računa grupe 10 - Zalihe materijala.

Na računu 513 - Troškovi goriva i energije, iskazuju se troškovi goriva i energije u korist računa 510, u kom slučaju se podaci o stanju, nabavci i troškovima goriva i energije vode na računu 910, u okviru obračuna troškova i učinaka.

Ako se podaci o stanju, nabavci i troškovima goriva i energije vode na računima grupe 10 - Zalihe materijala, u finansijskom knjigovodstvu, troškovi goriva i energije knjiže se zaduženjem računa 513 u korist računa grupe 10.

Član 40

Na računima grupe 52 - Troškovi zarada, naknada zarada i ostali lični rashodi, knjiže se troškovi po osnovu obračunatih zarada, naknada zarada i drugih primanja zaposlenih, kao i troškovi po osnovu obračunatih naknada po ugovorima sa fizičkim licima.

Na računu 520 - Troškovi zarada i naknada zarada (bruto), iskazuju se troškovi obračunatih zarada i naknada zarada koje se ne refundiraju (za godišnji odmor, rad na dane državnih praznika, bolovanje na teret poslodavca, zbog prekida rada bez krivice zaposlenog i sl.) a u korist računa 450, 451 i 452.

Na računu 521 - Troškovi poreza i doprinosa na zarade i naknade zarada na teret poslodavca, iskazuju se troškovi poreza i doprinosa, koji se pri obračunu zarada i naknada zarada iskazanih na računu 520, plaćaju na teret poslodavca, a u korist računa 453.

Na računu 522 - Troškovi naknada po ugovoru o delu, iskazuju se ukupni troškovi naknada po ugovoru o delu, a u korist računa 465 i odgovarajućih računa grupe 48 na kojima se iskazuju obaveze za poreze i doprinose.

Na računu 523 - Troškovi naknade po autorskim ugovorima, iskazuju se ukupni troškovi naknada po osnovu autorskih ugovora, a u korist računa 465 i odgovarajućih računa grupe 48 na kojima se iskazuju obaveze za poreze i doprinose.

Na računu 524 - Troškovi naknade po ugovoru o privremenim i povremenim poslovima, iskazuju se ukupni troškovi naknada po osnovu privremenih i povremenih poslova, a u

korist računa 465 i odgovarajućih računa grupe 48 na kojima se iskazuju obaveze za poreze i doprinose.

Na računu 525 - Troškovi naknade fizičkim licima po osnovu ostalih ugovora, iskazuju se ukupni troškovi naknada fizičkim licima po napred nepomenutim ugovorima, a u korist računa 465 i odgovarajućih računa grupe 48 na kojima se iskazuju obaveze za poreze i doprinose.

Na računu 526 - Troškovi naknade članovima upravnog i nadzornog odbora, iskazuju se ukupni troškovi naknada članovima upravnog i nadzornog odbora, a u korist računa 464 i odgovarajućih računa grupe 48 na kojima se iskazuju obaveze za poreze i doprinose.

Na računu 529 - Ostali lični rashodi i naknade, iskazuju se ukupni troškovi ostalih ličnih rashoda i naknada kao što su otpremnina za odlazak u penziju, jubilarne nagrade, naknade troškova smeštaja i ishrane na službenom putu, naknade troškova prevoza na službenom putu, naknade troškova prevoza na radno mesto i sa radnog mesta, naknade za smeštaj i ishranu na terenu, i ostale naknade troškova zaposlenima, poslodavcima i drugim fizičkim licima.

Član 41

Na računima grupe 53 - Troškovi proizvodnih usluga, iskazuju se proizvodne usluge na izradi učinaka, transportne usluge, usluge održavanja, zakupnine, troškovi sajмова, reklame i propagande, troškovi istraživanja i ostale proizvodne usluge.

Na računu 530 - Troškovi usluga na izradi učinaka, iskazuju se usluge na izradi proizvoda, odnosno učinaka koji su sastavni deo procesa proizvodnje.

Na računu 531 - Troškovi transportnih usluga, iskazuju se transportne usluge drugih pravnih lica i preduzetnika.

Na računu 532 - Troškovi usluga održavanja, iskazuju se troškovi održavanja osnovnih sredstava.

Na računu 533 - Troškovi zakupnina, iskazuju se zakupnine osnovnih sredstava (opreme i poslovnog, skladišnog i drugog prostora).

Na računu 534 - Troškovi sajмова, iskazuju se troškovi koji nastaju u vezi sa izlaganjem na sajmovima i drugim izložbama proizvoda, robe i usluga u zemlji i inostranstvu.

Na računu 535 - Troškovi reklame i propagande, iskazuju se usluge po osnovu izvršene reklame i propagande, kao i troškovi po osnovu reklamnog i propagandnog materijala.

Na računu 536 - Troškovi istraživanja, iskazuju se troškovi istraživanja.

Na računu 537 - Troškovi razvoja koji se ne kapitalizuju, iskazuju se troškovi razvoja koji ne ispunjavaju uslove da se kapitalizuju, u skladu sa MRS 38.

Na računu 539 - Troškovi ostalih usluga, iskazuju se ostale proizvodne usluge, usluge zaštite na radu i ostale usluge koje nisu iskazane na posebnim računima u okviru grupe računa 53.

Član 42

Na računima grupe 54 - Troškovi amortizacije i rezervisanja, iskazuju se troškovi amortizacije nematerijalnih ulaganja i osnovnih sredstava i troškovi rezervisanja u skladu sa računovodstvenom politikom pravnog lica i preduzetnika.

Na računu 540 - Troškovi amortizacije, iskazuju se troškovi amortizacije nematerijalnih ulaganja i osnovnih sredstava obračunati prema računovodstvenoj politici pravnog lica i preduzetnika, u korist odgovarajućih analitičkih računa ispravke vrednosti nematerijalnih ulaganja i osnovnih sredstava u okviru grupe računa 01 i 02.

Na računima 541, 542, 543, 544, 545 i 549 - troškovi rezervisanja prema nazivima računa, iskazuju se rezervisanja za troškove u garantnom roku, za zadržane kaucije i depozite i za obnavljanje prirodnih bogatstava, za restrukturiranje pravnog lica i preduzetnika, isplatu naknada i drugih beneficija zaposlenima i ostala rezervisanja u korist odgovarajućih računa grupe 40 - Dugoročna rezervisanja.

Član 43

Na računima grupe 55 - Nematerijalni troškovi, iskazuju se troškovi neproizvodnih usluga, reprezentacije, premija osiguranja, troškovi platnog prometa, članarina, poreza, doprinosa i ostali nematerijalni troškovi.

Na računu 550 - Troškovi neproizvodnih usluga, iskazuju se neproizvodne usluge, kao što su zdravstvene, advokatske usluge, usluge čišćenja i druge neproizvodne usluge u korist odgovarajućeg računa obaveza iz poslovanja 431, 432 ili 433.

Na računu 551 - Troškovi reprezentacije, iskazuju se izdaci za reprezentaciju, uključujući i vrednost sopstvenih proizvoda, robe i usluga.

Na računu 552 - Troškovi premija osiguranja, iskazuju se troškovi premija osiguranja, osim premija po osnovu osiguranja života zaposlenih.

Na računu 553 - Troškovi platnog prometa, iskazuju se usluge platnog prometa i druge bankarske usluge koje se plaćaju za obavljeni platni promet i izvršene druge bankarske usluge.

Na računu 554 - Troškovi članarina, iskazuju se članarine poslovnim i drugim udruženjima, komorama i zadružnim savezima u korist računa 469 - Ostale obaveze.

Na računu 555 - Troškovi poreza, iskazuju se troškovi poreza koji se naknađuju na teret troškova u korist računa 482 - Obaveze za poreze, carine i druge dažbine iz nabavke ili na teret troškova.

Na računu 556 - Troškovi doprinosa, iskazuju se doprinosi koji terete troškove u korist računa 483 - Obaveze za doprinose koji terete troškove.

Na računu 559 - Ostali nematerijalni troškovi, iskazuju se ostali troškovi za koje nije propisan poseban račun u okviru računa grupe 55.

Član 44

Na računima grupe 56 - Finansijski rashodi, iskazuju se rashodi po osnovu kamata, kursnih razlika, negativni efekti po osnovu valutne klauzule i ostali finansijski rashodi.

Na računu 560 - Finansijski rashodi iz odnosa sa matičnim i zavisnim pravnim licima, iskazuju se rashodi po osnovu kamata i kursnih razlika i ostali finansijski rashodi iz odnosa pravnih lica koja ulaze u grupu za konsolidovanje u skladu sa MRS 27.

Na računu 561 - Finansijski rashodi iz odnosa sa ostalim povezanim pravnim licima, iskazuju se rashodi po osnovu kamata i kursnih razlika i ostali finansijski rashodi iz odnosa sa ostalim povezanim pravnim licima.

Na računu 562 - Rashodi kamata, iskazuju se rashodi kamata po kreditima, po obavezama iz dužničko-poverilačkih odnosa, zatezne i druge kamate, osim kamata po osnovu obaveza prema zavisnim i povezanim pravnim licima.

Na ovom računu iskazuju se kod primaoca lizinga rashodi kamata po finansijskom lizingu.

Na računu 563 - Negativne kursne razlike, iskazuju se negativne kursne razlike nastale u obračunskom periodu, osim kursnih razlika iz odnosa prema zavisnim i povezanim pravnim licima.

Na računu 564 - Rashodi po osnovu efekata valutne klauzule, iskazuju se negativni efekti proistekli iz zaštite potraživanja, plasmana i obaveza valutnom klauzulom.

Na računu 565 - Rashodi od učešća u gubitku zavisnih pravnih lica i zajedničkih ulaganja, koji se obračunavaju korišćenjem metoda udela, iskazuju se rashodi od učešća u gubitku zavisnih pravnih lica i zajedničkih ulaganja.

Na računu 569 - Ostali finansijski rashodi, iskazuju se finansijski rashodi za koje nije propisan poseban račun u okviru računa grupe 56.

Član 45

Na računima grupe 57 - Ostali rashodi, iskazuju se gubici po osnovu prodaje i rashodovanja nekretnina, postrojenja i opreme i nematerijalnih ulaganja, gubici po osnovu rashodovanja i prodaje bioloških sredstava, gubici po osnovu prodaje hartija od vrednosti i učešća u kapitalu pravnih lica, gubici od prodaje materijala, manjkovi, rashodi po osnovu efekata ugovorene zaštite od rizika, rashodi po osnovu direktnih otpisa potraživanja i ostali nepomenuti rashodi.

Na računima grupe 57 iskazuju se i gubici po osnovu prodaje stalnih sredstava namenjenih prodaji, u smislu MSFI 5, iskazanih na računima grupe 14, u iznosu manjem od neotpisane vrednosti.

Na računu 570 - Gubici po osnovu rashodovanja i prodaje nematerijalnih ulaganja, nekretnina, postrojenja i opreme, iskazuje se neotpisana vrednost i dodatni troškovi rashodovanih i otpisanih nematerijalnih ulaganja, nekretnina, postrojenja i opreme koji nisu pokriveni prihodom od prodaje, zaduženjem ovog računa, računa ispravke vrednosti u okviru grupe računa 01 i 02, računa potraživanja za izvršenu prodaju i računa 330 - Revalorizazione rezerve (ako su prethodno formirane za konkretno sredstvo), u korist odgovarajućeg računa na kojem se vode nematerijalna ulaganja, nekretnine, postrojenja i oprema.

Na računu 571 - Gubici po osnovu rashodovanja i prodaje bioloških sredstava, iskazuje se neotpisana vrednost i dodatni troškovi otpisanih bioloških sredstava koji nisu pokriveni prihodom od prodaje, zaduženjem ovog računa, računa ispravke vrednosti u okviru grupe

računa 02 i računa potraživanja za izvršenu prodaju, u korist odgovarajućeg računa na kojem se vode biološka sredstva.

Na računu 572 - Gubici po osnovu prodaje učešća u kapitalu i hartija od vrednosti, iskazuje se manje ostvaren iznos prihoda od prodaje učešća i hartija od vrednosti u odnosu na njihovu knjigovodstvenu vrednost.

Na računu 573 - Gubici od prodaje materijala, iskazuje se manje ostvaren iznos prihoda od prodaje materijala u odnosu na njegovu knjigovodstvenu vrednost.

Na računu 574 - Manjkovi, iskazuju se manjkovi sredstava koji se utvrde na osnovu redovnog ili vanrednog popisa, osim manjkova učinaka.

Na računu 575 - Rashodi po osnovu efekata ugovorene zaštite od rizika, koji ne ispunjavaju uslove da se iskažu u okviru revalorizacionih rezervi, iskazuje se negativan efekat ugovorene revalorizacije ili ostalih oblika ugovorene zaštite od rizika, osim efekata po osnovu valutne klauzule.

Na računu 576 - Rashodi po osnovu direktnih otpisa potraživanja, iskazuju se rashodi po osnovu direktnih otpisa potraživanja čija je nenaplativost dokumentovana.

Na računu 577 - Rashodi po osnovu rashodovanja zaliha materijala i robe, iskazuju se rashodi po osnovu kala, rastura, kvara, loma i sl. zaliha materijala i robe.

Na računu 579 - Ostali nepomenuti rashodi, iskazuju se ostali rashodi za koje nije propisan poseban račun u okviru računa grupe 57.

Član 46

Na računima grupe 58 - Rashodi po osnovu obezvređenja imovine, iskazuju se negativni efekti vrednosnih usklađivanja nematerijalnih ulaganja, nekretnina, postrojenja, opreme i bioloških sredstava, dugoročnih i kratkoročnih finansijskih plasmana, zaliha, hartija od vrednosti i potraživanja u skladu sa MRS 36 i drugim relevantnim MRS i računovodstvenom politikom prema nazivima računa ove grupe.

Na računima ove grupe iskazuje se i negativan efekat promene poštene (fer) vrednosti sredstava, u skladu sa MRS 16, MRS 38 i ostalim relevantnim MRS.

Član 47

Na računima grupe 59 - Gubitak poslovanja koje se obustavlja, iskazuje se gubitak poslovanja koje se obustavlja, rashodi i ispravke grešaka iz ranijih godina i prenos rashoda.

Na računu 590 - Gubitak poslovanja koje se obustavlja, iskazuju se gubici organizacionih delova za koje je doneta odluka o obustavljanju poslovanja, u skladu sa MSFI 5.

Na računu 591 - Rashodi, efekti promene računovodstvenih politika i ispravke grešaka iz ranijih godina, iskazuju se naknadno utvrđeni rashodi iz ranijih godina, kao i efekti promene računovodstvene politike i ispravke grešaka iz ranijih godina koja nije materijalno značajna.

Na računu 599 - Prenos rashoda, iskazuje se prenos rashoda odobrenjem ovog računa na teret odgovarajućih računa grupe 71. Na kraju godine vrši se zaključivanje ovog računa njihovim zaduženjem u korist računa grupe 50 do 59.

Klasa 6: Prihodi

Član 48

Na računima grupe 60 - Prihodi od prodaje robe, iskazuju se prihodi od prodaje robe na domaćem i inostranom tržištu prema nazivima ovih računa.

Ovi prihodi se priznaju i vrednuju u skladu sa MRS 18 i drugim relevantnim MRS.

Na računu 600 - Prihodi od prodaje robe matičnim i zavisnim pravnim licima, iskazuju se prihodi po osnovu prodaje proizvoda, robe i usluga pravnim licima koja ulaze u grupu za konsolidovanje.

Na računu 601 - Prihodi od prodaje robe ostalim povezanim pravnim licima, iskazuju se prihodi po osnovu prodaje proizvoda, robe i usluga ostalim povezanim pravnim licima.

Na računu 602 - Prihodi od prodaje robe na domaćem tržištu, iskazuju se prihodi od prodaje na domaćem tržištu.

Na ovom računu iskazuju se kod davaoca lizinga prihodi od davanja opreme u finansijski lizing.

Na računu 603 - Prihodi od prodaje robe na inostranom tržištu, iskazuju se prihodi od prodaje na inostranom tržištu.

Član 49

Na računima grupe 61 - Prihodi od prodaje proizvoda i usluga, iskazuju se prihodi od prodaje proizvoda i usluga matičnim, zavisnim i ostalim povezanim pravnim licima i prodaje na domaćem i inostranom tržištu.

Ovi prihodi se priznaju i vrednuju u skladu sa MRS 18, MRS 11 i drugim relevantnim MRS.

Na računu 610 - Prihodi od prodaje proizvoda i usluga matičnim i zavisnim pravnim licima, iskazuju se prihodi po osnovu prodaje proizvoda, robe i usluga pravnim licima koja ulaze u grupu za konsolidovanje.

Na računu 611 - Prihodi od prodaje proizvoda i usluga ostalim povezanim pravnim licima, iskazuju se prihodi po osnovu prodaje proizvoda, robe i usluga ostalim povezanim pravnim licima.

Na računu 612 - Prihodi od prodaje proizvoda i usluga na domaćem tržištu, iskazuju se prihodi od prodaje proizvoda i usluga na domaćem tržištu.

Na računu 613 - Prihodi od prodaje proizvoda i usluga na inostranom tržištu, iskazuju se prihodi od prodaje proizvoda i usluga na inostranom tržištu.

Član 50

Na računima grupe 62 - Prihodi od aktiviranja učinaka i robe, iskazuju se prihodi po osnovu upotrebe robe, proizvoda i usluga za nematerijalna ulaganja, za osnovna sredstva, za materijal, za prirast osnovnog stada i za sopstveni transport nabavke materijala i robe, kao i za reprezentaciju.

Ovi prihodi se priznaju i vrednuju u skladu sa MRS 18 i drugim relevantnim MRS.

Na računu 620 - Prihodi od aktiviranja ili potrošnje robe za sopstvene potrebe, iskazuju se prihodi po osnovu upotrebe robe za nematerijalna ulaganja, osnovna sredstva, materijal i rezervne delove, kao i za reprezentaciju.

Na računu 621 - Prihodi od aktiviranja ili potrošnje proizvoda i usluga za sopstvene potrebe, iskazuju se prihodi po osnovu upotrebe proizvoda i usluga za nematerijalna ulaganja, osnovna sredstva, materijal i rezervne delove, prirast osnovnog stada i sopstveni transport nabavke materijala i robe, kao i za reprezentaciju.

Član 51

Na računima grupe 63 - Promena vrednosti zaliha učinaka, iskazuje se povećanje ili smanjenje vrednosti zaliha nedovršene proizvodnje, gotovih proizvoda i nedovršenih usluga na kraju obračunskog perioda u odnosu na početak perioda.

Na računu 630 - Povećanje vrednosti zaliha nedovršenih i gotovih proizvoda i nedovršenih usluga, iskazuje se povećanje vrednosti zaliha nedovršene proizvodnje, gotovih proizvoda i nedovršenih usluga na kraju obračunskog perioda u odnosu na početak perioda, zaduženjem računa 110 i 120.

Na računu 631 - Smanjenje vrednosti zaliha nedovršenih i gotovih proizvoda i nedovršenih usluga, iskazuje se smanjenje vrednosti zaliha nedovršene proizvodnje, gotovih proizvoda i nedovršenih usluga na kraju obračunskog perioda u odnosu na početak perioda, odobrenjem računa 110 i 120.

Član 52

Na računima grupe 64 - Prihodi od premija, subvencija, dotacija, donacija i sl., iskazuju se prihodi po osnovu potraživanja od državnih organa i organizacija od premija, subvencija, dotacija, regresa, kompenzacija i povraćaja poreskih dažbina.

Ovi prihodi se vrednuju prema MRS 20, MRS 18 i drugim relevantnim MRS i usvojenom računovodstvenom politikom.

Na računu 640 - Prihodi od premija, subvencija, dotacija, regresa, kompenzacija i povraćaja poreskih dažbina, iskazuju se ovi prihodi zaduženjem računa 222 ili 241.

Na računu 641 - Prihod po osnovu uslovljenih donacija, iskazuju se ukidanja odloženih prihoda sa računa 495 - Odloženi prihodi i primljene donacije, u skladu sa MRS 20 i ostalim relevantnim MRS.

Član 53

Na računima grupe 65 - Drugi poslovni prihodi, iskazuju se prihodi po osnovu zakupnina, članarina, tantijema i ostali poslovni prihodi.

Na računu 650 - Prihodi od zakupnina, iskazuju se prihodi po osnovu zakupnine (operativnog lizinga) nematerijalnih ulaganja, nekretnina, postrojenja i opreme.

Na računu 651 - Prihodi od članarina, iskazuju se prihodi od članarine poslovnih i drugih udruženja.

Na računu 652 - Prihodi od tantijema i licencnih naknada, iskazuju se prihodi od naknada po osnovu patenata, žigova, autorskih i ostalih prava.

Na računu 659 - Ostali poslovni prihodi, iskazuju se ostali poslovni prihodi za koje nije predviđen poseban račun u okviru računa grupe 65.

Član 54

Na računima grupe 66 - Finansijski prihodi, iskazuju se prihodi od kamata, kursnih razlika, prihodi po osnovu efekata valutne klauzule, dividendi i ostali finansijski prihodi.

Ovi prihodi se vrednuju prema MRS 18, MRS 21 i drugim relevantnim MRS.

Na računu 660 - Finansijski prihodi od matičnih i zavisnih pravnih lica, iskazuju se prihodi od kamata, pozitivnih kursnih razlika, dividendi i ostali finansijski prihodi pravnih lica, lica koja ulaze u grupu za konsolidovanje u skladu sa MRS 27, osim udela u dobitku zavisnih pravnih lica i zajedničkih ulaganja, koji se obračunava korišćenjem metoda udela.

Na računu 661 - Finansijski prihodi od ostalih povezanih pravnih lica, iskazuju se prihodi od kamata, pozitivnih kursnih razlika, dividendi i ostali finansijski prihodi ostalih povezanih pravnih lica.

Na računu 662 - Prihodi od kamata, iskazuju se prihodi od kamata po datim kreditima, po potraživanjima iz dužničko-poverilačkih odnosa, zateznim i drugim kamatama, osim kamata po osnovu obaveza prema matičnim i zavisnim i ostalim povezanim pravnim licima.

Na ovom računu iskazuju se kod davaoca lizinga prihodi od kamata po finansijskom lizingu.

Na računu 663 - Pozitivne kursne razlike, iskazuju se pozitivne kursne razlike po osnovu potraživanja i obaveza u obračunskom periodu, osim kursnih razlika iz odnosa prema matičnim i zavisnim i ostalim povezanim pravnim licima.

Na računu 664 - Prihodi po osnovu efekata valutne klauzule, iskazuju se pozitivni efekti proistekli iz zaštite potraživanja, plasmana i obaveza valutnom klauzulom.

Na računu 665 - Prihodi od učešća u dobitku zavisnih pravnih lica i zajedničkih ulaganja, koji se obračunavaju korišćenjem metoda udela, iskazuju se prihodi od učešća u dobitku zavisnih pravnih lica i zajedničkih ulaganja, koji se obračunavaju korišćenjem metoda udela.

Na računu 669 - Ostali finansijski prihodi, iskazuju se finansijski prihodi za koje nije propisan poseban račun u okviru računa grupe 66.

Član 55

Na računima grupe 67 - Ostali prihodi, iskazuju se dobiti po osnovu prodaje nekretnina, postrojenja i opreme (osnovnih sredstava) i nematerijalnih ulaganja, dobiti od prodaje bioloških sredstava, dobiti po osnovu prodaje dugoročnih hartija od vrednosti i učešća u kapitalu, dobiti od prodaje materijala, naplaćena otpisana potraživanja, viškovi, prihodi po osnovu efekata ugovorene zaštite od rizika, prihodi od smanjenja obaveza, prihodi od ukidanja dugoročnih rezervisanja i ostali nepomenuti prihodi.

Na računima grupe 67 iskazuju se i dobiti po osnovu prodaje stalnih sredstava namenjenih prodaji, u smislu MSFI 5, iskazanih na računima grupe 14, u iznosu većem od neotpisane vrednosti.

Na računu 670 - Dobici od prodaje nematerijalnih ulaganja, nekretnina, postrojenja i opreme, iskazuje se prihod od prodaje ovih oblika imovine u iznosu većem od neotpisane vrednosti.

Na računu 671 - Dobici od prodaje bioloških sredstava, iskazuje se prihod od prodaje bioloških sredstava u iznosu većem od neotpisane vrednosti.

Na računu 672 - Dobici od prodaje učešća i dugoročnih hartija od vrednosti, iskazuje se više ostvaren iznos prihoda od prodaje učešća i dugoročnih hartija od vrednosti u odnosu na njihovu knjigovodstvenu vrednost.

Na računu 673 - Dobici od prodaje materijala, iskazuje se više ostvaren iznos prihoda od prodaje materijala u odnosu na njegovu knjigovodstvenu vrednost.

Na računu 674 - Viškovi, iskazuju se viškovi sredstava koji se utvrde na osnovu redovnog ili vanrednog popisa, osim viškova učinaka.

Na računu 675 - Naplaćena otpisana potraživanja, iskazuju se prihodi po osnovu naplate direktno otpisanih potraživanja.

Na računu 676 - Prihodi po osnovu efekata ugovorene zaštite od rizika, koji ne ispunjavaju uslove da se iskažu u okviru revalorizacionih rezervi, iskazuje se pozitivan efekat ugovorene revalorizacije ili ostalih oblika ugovorene zaštite od rizika, osim efekata po osnovu valutne klauzule.

Na računu 677 - Prihodi od smanjenja obaveza, iskazuje se smanjenje obaveza po osnovu zakona, vanparničnog poravnjanja, i sl. direktnim otpisivanjem, zaduženjem računa na kome je obaveza iskazana.

Na računu 678 - Prihodi od ukidanja dugoročnih rezervisanja, iskazuje se ukidanje neiskorišćenih dugoročnih rezervisanja zaduženjem odgovarajućih računa grupe 40.

Na računu 679 - Ostali nepomenuti prihodi, iskazuju se ostali nepomenuti prihodi za koje nije propisan poseban račun u okviru računa grupe 67.

Član 56

Na računima grupe 68 - Prihodi od usklađivanja vrednosti imovine, iskazuju se pozitivni efekti promene poštene (fer) vrednosti nematerijalnih ulaganja, nekretnina, postrojenja, opreme, bioloških sredstava i zaliha do visine prethodno iskazanih rashoda za ta sredstva po osnovu vrednosnog usklađivanja, kao i drugih ukidanja ispravki vrednosti po osnovu vrednosnog usklađivanja u skladu sa MRS 16, MRS 38, MRS 36 i drugim relevantnim MRS i računovodstvenom politikom.

Član 57

Na računima grupe 69 - Dobitak poslovanja koje se obustavlja, iskazuje se dobitak poslovanja koje se obustavlja, prihodi, efekti promene računovodstvenih politika i prenos prihoda.

Na računu 690 - Dobitak poslovanja koje se obustavlja, iskazuju se dobiti organizacionih delova za koje je doneta odluka o obustavljanju poslovanja, u skladu sa MSFI 5.

Na računu 691 - Prihodi, efekti promene računovodstvenih politika i ispravke grešaka iz ranijih godina, iskazuju se naknadno utvrđeni prihodi iz ranijih godina, kao i efekti promene računovodstvene politike i ispravka greške iz ranijih godina koja nije materijalno značajna.

Na računu 699 - Prenos prihoda, iskazuje se prenos prihoda zaduženjem ovog računa u korist odgovarajućih računa grupe 71. Na kraju godine vrši se zaključivanje ovog računa njegovim odobrenjem, a na teret pojedinih računa grupe 60 do 69.

Klasa 7: Otvaranje i zaključak računa stanja i uspeha

Član 58

Na računima grupe 70 - Otvaranje glavne knjige, iskazuju se početna stanja pojedinih pozicija aktive i pasive na početku svake nove poslovne godine ili u toku godine pri otpočinjanju poslovanja novog pravnog lica i preduzetnika.

Na računu 700 - Otvaranje glavne knjige, iskazuju se stanja početnih pozicija aktive i pasive na početku svake nove poslovne godine ili u toku godine ili otpočinjanju poslovanja novog pravnog lica i preduzetnika. Otvaranje glavne knjige vrši se zaduženjem računa 700 u korist računa glavne knjige sa pasivnim saldonom, odnosno zaduženjem računa glavne knjige sa aktivnim početnim saldonom a odobrenjem računa 700. Posle otvaranja svih računa glavne knjige zbir dugovne i potražne strane računa 700 jednak je zbiru bilansa stanja na osnovu koga se vrši otvaranje računa glavne knjige.

Član 59

Na računima grupe 71 - Zaključak računa uspeha, na dan godišnjeg bilansa, iskazuje se zaključak računa rashoda i prihoda.

Na računu 710 - Rashodi i prihodi, iskazuje se zaključak računa rashoda i prihoda, osim dobitaka i gubitaka poslovanja koje se obustavlja, zaduženjem ovog računa u korist računa 599 - Prenos rashoda, odnosno odobrenjem ovog računa na teret računa 699 - Prenos prihoda. Knjiženja na računu 710 vrše se po pojedinim pozicijama bilansa uspeha. Saldo računa 710 posle prenosa rashoda i prihoda prenosi se na račun 712 - Prenos ukupnog rezultata.

Na računu 711 - Račun dobitka i gubitka poslovanja koje se obustavlja, iskazuje se zaključak računa, zaduženjem ovog računa u korist računa 599 - Prenos rashoda, odnosno odobrenjem ovog računa na teret računa 699 - Prenos prihoda. Saldo računa 711 posle prenosa dobitka i gubitka poslovanja koje se obustavlja prenosi se na račun 712 - Prenos ukupnog rezultata.

Na računu 712 - Prenos ukupnog rezultata, iskazuje se prenos dobitka na kraju obračunskog perioda, zaduženjem ovog računa u korist računa 720 - Dobitak ili gubitak, odnosno zaduženjem računa 720 u korist ovog računa, ako je ostvaren gubitak.

Član 60

Na računima grupe 72 - Račun dobitka i gubitka, iskazuje se ostvareni dobitak ili gubitak na kraju obračunskog perioda, porez na dobit, lična primanja poslodavca i prenos dobitka ili gubitka.

Na računu 720 - Dobitak ili gubitak, iskazuje se ostvareni dobitak ili gubitak na kraju obračunskog perioda odobrenjem ili zaduženjem ovog računa na teret ili u korist računa 723 - Prenos dobitka ili gubitka.

Na računu 721 - Poreski rashod perioda, iskazuje se poreski rashod tekućeg perioda obračunat u skladu sa poreskim propisima zaduženjem ovog računa u korist računa 481 - Obaveze za porez iz rezultata.

Na računu 722 - Odloženi poreski rashodi i prihodi perioda, iskazuju se odloženi poreski rashodi i prihodi obračunati u skladu sa MRS 12.

Na računu 723 - Lična primanja poslodavca, iskazuju se isplate ličnih primanja poslodavcu u toku godine. Ako se iznos izvršenih isplata ne može pokriti iz ostvarenog dobitka, nepokriveni iznos se prenosi, na kraju obračunskog perioda, na teret računa 724 - Prenos dobitka ili gubitka.

Na računu 724 - Prenos dobitka ili gubitka, iskazuje se ostvareni dobitak ili gubitak na kraju obračunskog perioda zaduženjem ili odobrenjem ovog računa u korist ili na teret računa 720, 721, 722 i 723. Ostvareni dobitak koji nije raspoređen, na kraju obračunskog perioda prenosi se zaduženjem računa 724 u korist računa 341 - Neraspoređeni dobitak tekuće godine. Ostvareni gubitak na kraju obračunskog perioda prenosi se na teret računa 351 - Gubitak tekuće godine, u korist računa 724.

U pravnom licu sa statusom društva lica u narednoj godini ostvareni dobitak se pripisuje kapitalu ako je tako ugovorom utvrđeno, odnosno iskazuje kao obaveza za isplatu prema vlasnicima, a za iznos gubitka umanjuje se kapital po godišnjem bilansu.

Član 61

Na računima grupe 73 - Zaključak računa stanja, na dan bilansa, iskazuje se zaključak računa aktive i pasive bilansa stanja.

Na računu 730 - Izravnanje računa stanja, iskazuje se zaključak računa glavne knjige zaduženjem ovog računa u korist računa aktive, odnosno odobrenjem ovog računa na teret računa pasive. Knjiženje na računu 730 vrši se po pojedinim pozicijama bilansa stanja. Po izvršenom zaključku svih računa glavne knjige na ovom računu zbir dugovne i potražne strane je jednak.

Član 62

Na računima grupe 74 - Slobodna grupa, pravna lica i preduzetnici mogu otvarati posebne osnovne račune prema sopstvenim potrebama.

Klasa 8: Vanbilansna evidencija

Član 63

Na računima grupe 88 - Vanbilansna aktiva, iskazuju se sredstva uzeta u zakup, osim sredstava uzetih u finansijski lizing, preuzeti proizvodi i roba za zajedničko poslovanje,

komisiona roba, roba u konsignaciji, materijal primljen na obradu i doradu i ostala sredstva koja nisu u vlasništvu pravnog lica i preduzetnika.

Na računima ove grupe iskazuju se i hartije od vrednosti koje su van prometa, avali, garancije i druga jemstva.

Član 64

Na računima grupe 89 - Vanbilansna pasiva, iskazuju se obaveze po osnovu sredstava iskazanih na računima grupe 88.

Klasa 9: Obračun troškova i učinaka

Član 65

Proizvodna pravna lica u klasi 9 obavezno vode osnovne račune 900, 902, grupe računa 95 i 96 i računa 980, 982 i 983.

Ostale račune predviđene u klasi 9, proizvodna pravna lica mogu da vode u skladu sa svojim potrebama i načinom obračuna troškova i učinaka.

Trgovinska pravna lica i preduzetnici nisu obavezna da vode evidenciju u okviru računa klase 9.

Član 66

Na računima grupe 90 - Računi odnosa s finansijskim knjigovodstvom, iskazuje se preuzimanje zaliha, preuzimanje nabavke materijala i robe, preuzimanje troškova i preuzimanje prihoda.

Na računu 900 - Račun za preuzimanje zaliha, na početku poslovne godine, iskazuje se preuzimanje zaliha materijala, nedovršene proizvodnje, gotovih proizvoda i robe zaduženjem računa grupe 91, 95 i 96 u korist ovog računa. Preuzete zalihe na ovom računu iskazuju se u iznosu koji je iskazan u finansijskom knjigovodstvu na računima grupe 10, 11, 12 i 13.

Na računu 901 - Račun za preuzimanje nabavke materijala i robe, iskazuje se nabavka materijala i robe kada se stanje, nabavka, trošenje i prodaja tih zaliha vodi na računima 910, 911 i 912 u okviru klase 9 - Obračun troškova i učinaka. Za preuzetu nabavku zadužuju se računi 910, 911 i 912 u korist računa 901.

Na računu 902 - Račun za preuzimanje troškova, iskazuju se troškovi koji su u finansijskom knjigovodstvu knjiženi na računima grupe 51 do 55, kao i troškovi finansiranja koji se knjiže zaduženjem odgovarajućih računa grupa 92, 93 i 94, ako se troškovi vode po mestima troškova, a na teret računa grupe 95 i računa 982, ako se troškovi ne vode po mestima troškova.

Na računu 902 - ne knjiži se preuzimanje troškova materijala kada se evidencija o stanju, nabavci i trošenju materijala vodi na računu 910 - Materijal, jer se u tom slučaju trošenje materijala knjiži na potražnoj strani računa 910, uz zaduženje odgovarajućih računa mesta troškova i nosilaca (računi grupa 92, 93, 94 i 95), odnosno na teret računa grupe 95 i računa 982, ako se troškovi materijala ne vode po mestima troškova.

Na računu 903 - Račun za preuzimanje prihoda, iskazuje se preuzimanje poslovnih prihoda koji su knjiženi u finansijskom knjigovodstvu, a koji se u posebnom knjigovodstvu obračuna troškova i učinaka knjiže u korist računa 986, 987, 988 i 989.

Član 67

Na računima grupe 91 - Materijal i roba, iskazuju se zalihe materijala, robe i proizvoda i robe u prodavnicama proizvođača, kada se evidencija o stanju, nabavci, trošenju i prodaji tih zaliha vodi na računima ove grupe u okviru posebnog knjigovodstva obračuna troškova i učinaka.

Kada se evidencija o stanju, nabavci, trošenju i prodaji zaliha materijala i robe vodi u finansijskom knjigovodstvu na računima grupa 10 i 13, na računima grupe 91 ne vrši se knjiženje.

Na računu 910 - Materijal, odnosno na posebnim analitičkim računima u okviru ovog računa iskazuje se evidencija o stanju, nabavci i trošenju zaliha sirovina, osnovnog i pomoćnog materijala, ostalog materijala, goriva i maziva, alata i inventara koji se u celini otpisuju u obračunskom periodu (kao što su sitan inventar, auto-gume i ambalaža, ako se u celini otpisuju u obračunskom periodu). Na posebnim analitičkim računima u okviru ovog računa vode se odstupanja od planskih nabavnih cena, ispravka vrednosti i revalorizacija zaliha. Preuzimanje početnog stanja materijala knjiži se zaduženjem računa 910 u korist računa 900, a nabavka u korist računa 901.

Utrošeni materijal knjiži se zaduženjem računa grupe 92, 93, 94 i 95, a za prodat materijal zaduženjem računa 991, za manjkove računa 992, za otpise računa 993, a sve u korist računa 910. Za viškove materijala zadužuje se račun 910, a odobrava 994.

Za izlaz materijala vrši se knjiženje i u klasi 5, zaduženjem računa 511, 512, 513, 573, 575, 576, a u korist računa 510, a za viškove zaduženjem računa 510 u korist računa 674.

Na računu 911 - Roba, na posebnim analitičkim računima, iskazuje se vrednost zaliha robe u skladištu i stovarištu na veliko, u prodavnicama i drugim maloprodajnim objektima, u obradi, doradi i manipulaciji, kao i ukalkulisani PDV i razlika u ceni robe.

Preuzimanje početnog stanja robe knjiži se zaduženjem računa 911 u korist računa 900, a nabavka u korist računa 901. Prodaja robe knjiži se zaduženjem računa 981 - Nabavna vrednost prodate robe u korist računa 911.

Na računu 912 - Proizvodi i roba u prodavnicama proizvođača, na posebnim analitičkim računima, iskazuje se vrednost zaliha proizvoda i robe u prodavnicama i drugim maloprodajnim objektima proizvođačkih pravnih lica i preduzetnika, kao i ukalkulisani PDV i razlika u ceni robe.

Preuzimanje početnog stanja proizvoda i robe knjiži se zaduženjem računa 912, u korist računa 900. Nabavke robe u toku perioda knjiže se zaduženjem računa 912, u korist računa 901. Prijem sopstvenih proizvoda u prodavnicu u toku perioda knjiži se zaduženjem računa 912, u korist računa grupe 96. Prodaja proizvoda i robe iz sopstvenih prodavnica knjiži se zaduženjem računa 981 - Nabavna vrednost prodate robe i računa 980 - Troškovi prodatih proizvoda i usluga, u korist računa 912.

Član 68

Na računima grupe 92 - Računi mesta troškova nabavke, tehničke uprave i pomoćnih delatnosti, odnosno na posebnim osnovnim računima koje pravno lice i preduzetnik otvori u okviru računa ove grupe, posle knjiženja u finansijskom knjigovodstvu, iskazuju se odgovarajući troškovi u korist računa 902 - Računi za preuzimanje troškova, odnosno u korist računa 910 - Materijal, kada se zalihe materijala vode na ovom računu.

Član 69

Na računima grupe 93 - Računi glavnih proizvodnih mesta troškova, odnosno na posebnim osnovnim računima koje pravno lice i preduzetnik otvori u okviru računa ove grupe, posle knjiženja u finansijskom knjigovodstvu, iskazuju se odgovarajući troškovi u korist računa 902 - Računi za preuzimanje troškova, odnosno u korist računa 910 - Materijal, kada se zalihe materijala vode na ovom računu.

Član 70

Na računima grupe 94 - Računi mesta troškova uprave, prodaje i sličnih aktivnosti, odnosno na posebnim osnovnim računima koje pravno lice i preduzetnik otvori u okviru računa ove grupe, posle knjiženja u finansijskom knjigovodstvu, iskazuju se odgovarajući troškovi u korist računa 902 - Računi za preuzimanje troškova, odnosno u korist računa 910 - Materijal, kada se zalihe materijala vode na ovom računu.

Član 71

Na računima grupe 95 - Nosioci troškova, iskazuju se početno stanje nosioca troškova, direktni troškovi koji se na osnovu dokumentacije mogu povezati za pojedine učinke i indirektni troškovi koji se na osnovu odgovarajućih ključeva za raspodelu alociraju na učinke.

Preuzimanje početnog stanja nosioca troškova knjiži se zaduženjem računa 950 do 957 - Nosioci troškova u korist računa 900.

Na računu 950 do 957 - Nosioci troškova, iskazuju se direktni i indirektni troškovi zaduženjem pojedinih računa nosilaca troškova u korist računa 902 i 910, odnosno u korist računa grupe 93.

Na računu 958 - Poluproizvodi sopstvene proizvodnje, iskazuju se poluproizvodi po ceni koštanja zaduženjem pojedinih računa poluproizvoda sopstvene proizvodnje u korist računa 950 do 957. Utrošak poluproizvoda iskazuje se odobrenjem računa 958 na teret računa grupe 93 ili na računima 950 do 957.

Na računu 959 - Odstupanja u troškovima nosilaca troškova, iskazuje se razlika između cena po kojima se vode zalihe nedovršenih učinaka i cena koštanja tih zaliha.

Član 72

Na računima grupe 96 - Gotovi proizvodi, iskazuju se gotovi proizvodi po ceni koštanja i odstupanja u troškovima gotovih proizvoda.

Preuzimanje početnog stanja gotovih proizvoda knjiži se zaduženjem računa 960 do 968 - Gotovi proizvodi, a u korist računa 900.

Na računu 960 do 968 - Gotovi proizvodi, iskazuju se gotovi proizvodi po ceni koštanja zaduženjem pojedinih računa gotovih proizvoda u korist računa grupe 95.

Na računu 969 - Odstupanja u troškovima gotovih proizvoda, iskazuje se razlika između cena po kojima se vode zalihe učinaka gotovih proizvoda i cena koštanja tih zaliha.

Član 73

Na računima grupe 97 - Slobodna grupa, pravna lica i preduzetnici mogu otvarati posebne osnovne račune prema sopstvenim potrebama.

Član 74

Na računima grupe 98 - Rashodi i prihodi, iskazuju se troškovi prodatih proizvoda i usluga, nabavna vrednost prodate robe, troškovi perioda, otpisi, manjkovi, obezvređenje i viškovi zaliha učinaka, ostali rashodi i prihodi po osnovu prodaje proizvoda i usluga, prihodi od prodaje robe i ostali prihodi.

Na računu 980 - Troškovi prodatih proizvoda i usluga, iskazuje se vrednost prodatih proizvoda i usluga po stvarnim troškovima, zaduženjem ovog računa u korist računa grupa 95 i 96.

Na teret ovog računa knjiži se i vrednost sopstvenih učinaka upotrebljenih za nematerijalna ulaganja, osnovna sredstva, materijal i rezervne delove, prirast osnovnog stada i sopstveni transport nabavke materijala i robe, uključujući i troškove utovara, istovara i sl.

Na računu 981 - Nabavna vrednost prodate robe, iskazuje se nabavna vrednost prodate robe u korist računa 911 i 912.

Na računu 982 - Troškovi perioda, iskazuju se troškovi koji se ne uključuju u cenu koštanja zaliha nedovršene proizvodnje i gotovih proizvoda, već se direktno naknađuju na teret prihoda obračunskog perioda.

Na računu 983 - Otpisi, manjkovi i viškovi zaliha učinaka, iskazuje se vrednost otpisa, manjkova i viškova zaliha nedovršene proizvodnje i gotovih proizvoda. Otpisi i manjkovi knjiže se zaduženjem računa 983 u korist računa grupe 95 i 96, a viškovi se knjiže zaduženjem računa grupe 95 i 96 u korist računa 983.

Na ovom računu iskazuju se i gubici od obezvređenja zaliha nedovršene proizvodnje i gotovih proizvoda.

Na računu 985 - Slobodan račun, pravna lica i preduzetnici mogu otvarati posebne osnovne račune prema svojim potrebama.

Na računu 986 - Prihodi po osnovu proizvoda i usluga, iskazuju se prihodi ostvareni od prodaje proizvoda i usluga na domaćem i stranom tržištu.

Na računu 987 - Prihodi po osnovu robe, iskazuju se prihodi ostvareni od prodaje robe na domaćem i stranom tržištu.

Na računu 988 - Slobodan račun, pravna lica i preduzetnici mogu otvarati posebne osnovne račune prema sopstvenim potrebama za iskazivanje na pojedine vrste prihoda.

Na računu 989 - Drugi prihodi, iskazuju se drugi prihodi koji nisu iskazani drugim računima u okviru ove grupe računa.

Član 75

Na računima grupe 99 - Računi dobitka, gubitka i zaključka, iskazuju se poslovni dobitak i gubitak, gubitak i dobitak po osnovu prodaje materijala, manjkovi, otpisi i viškovi materijala i robe, zaključak obračuna troškova i učinaka.

Na računu 990 - Poslovni dobitak i gubitak, iskazuje se poslovni dobitak ili gubitak koji se utvrđuje tako što se na teret računa 990 prenose poslovni rashodi odobrenjem računa 980, 981, 982 i 983. U korist računa 990 prenose se poslovni prihodi zaduženjem računa 986, 987, 988 i 989.

Na računu 991 - Gubitak i dobitak po osnovu prodaje materijala, iskazuju se gubici od prodaje materijala zaduženjem ovog računa, a dobici od prodaje materijala odobrenjem ovog računa.

Na računu 992 - Manjkovi materijala i robe, iskazuju se manjkovi materijala i robe zaduženjem ovog računa u korist računa 910 i 911.

Na računu 993 - Otpisi materijala i robe, iskazuju se otpisi materijala i robe zaduženjem ovog računa u korist računa 910, 911 i deo računa 912.

Na računu 994 - Viškovi materijala i robe, iskazuju se viškovi materijala i robe zaduženjem računa 910, 911 i deo računa 912 u korist ovog računa.

Na računu 999 - Zaključak obračuna troškova i učinaka, na dan godišnjeg bilansa, iskazuje se zaključak računa obračuna troškova i učinaka zaduženjem računa 999 u korist računa koji imaju dugovni saldo i zaduženjem računa koji imaju potražni saldo u korist računa 999.

III PRIZNAVANJE I MERENJE U SLUČAJU STEČAJA I LIKVIDACIJE

Član 76

Pri sastavljanju finansijskih izveštaja na dan otvaranja, odnosno zaključenja postupka stečaja i likvidacije, kao i u slučajevima kada se u toku trajanja tih postupaka sastavljaju godišnji finansijski izveštaji, pravna lica i preduzetnici primenjuju odredbe ovog pravilnika, s tim što vrednovanje imovine koja čini stečajnu masu vrše u visini očekivanog unovčenja u skladu sa propisima kojima se uređuje stečaj i likvidacija pravnih lica.

IV PRELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Član 77

Pravna lica i preduzetnici dužni su da usklade vođenje poslovnih knjiga sa odredbama ovog pravilnika najkasnije na dan sastavljanja finansijskih izveštaja za 2006. godinu.

Član 77a

Kod sastavljanja godišnjeg finansijskog izveštaja za 2008. godinu pravna lica i preduzetnici mogu odlučiti da efekte obračunate ugovorene valutne klauzule ne iskažu u finansijskim prihodima, odnosno rashodima tekućeg perioda.

U slučaju iz stava 1. neto efekat obračunate ugovorene valutne klauzule iskazuje se na računima 499 - Ostala pasivna vremenska razgraničenja i 289 - Ostala aktivna vremenska razgraničenja.

Srazmerni iznos razgraničenih efekata obračunate ugovorene valutne klauzule iz stava 2. ovog člana prenosi se na račune 564 - Rashodi po osnovu efekata valutne klauzule i 664 - Prihodi po osnovu efekata valutne klauzule, na dan dospeća obaveze, odnosno potraživanja po osnovu kojih su ti efekti obračunati.

Član 77b

Kod sastavljanja godišnjeg finansijskog izveštaja za 2008. godinu pravna lica i preduzetnici mogu odlučiti da efekte obračunatih kursnih razlika po osnovu potraživanja i obaveza u stranoj valuti ne iskažu u prihodima, odnosno rashodima tekućeg perioda.

U slučaju iz stava 1. neto efekat obračunatih kursnih razlika iskazuje se na računima 499 - Ostala pasivna vremenska razgraničenja i 289 - Ostala aktivna vremenska razgraničenja.

Srazmerni iznos razgraničenih kursnih razlika iz stava 2. ovog člana prenosi se na račune 563 - Negativne kursne razlike i 663 - Pozitivne kursne razlike, na dan dospeća obaveze, odnosno potraživanja po osnovu kojih su obračunate.

Član 77v

Pravna lica koja primenjuju Međunarodne računovodstvene standarde (MRS), odnosno Međunarodne standarde finansijskog izveštavanja (MSFI) u slučaju primene odredbi čl. 77a i 77b ovog pravilnika dužni su da kod sastavljanja finansijskih izveštaja za 2008. godinu u Napomenama uz finansijske izveštaje obelodane iznose razgraničenih efekata ugovorene valutne klauzule i razgraničenih kursnih razlika.

Član 78

Danom stupanja na snagu ovog pravilnika prestaje da važi Pravilnik o Kontnom okviru i sadržini računa u Kontnom okviru za preduzeća, zadruge i preduzetnike ("Službeni glasnik RS", br. 53/04, 11/05 i 51/05).

Član 79

Ovaj pravilnik stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u "Službenom glasniku Republike Srbije".

***Samostalni član Pravilnika o izmenama i dopunama
Pravilnika o Kontnom okviru i sadržini računa u Kontnom okviru za privredna
društva, zadruge, druga pravna lica i preduzetnike***

("Sl. glasnik RS", br. 119/2008)

Član 9

Ovaj pravilnik stupa na snagu narednog dana od dana objavljivanja u "Službenom glasniku Republike Srbije".

Samostalni članovi Pravilnika o izmenama i dopunama Pravilnika o Kontnom okviru i sadržini računa u Kontnom okviru za privredna društva, zadruge, druga pravna lica i preduzetnike

("Sl. glasnik RS", br. 9/2009)

Član 2[s1]

Pravna lica i preduzetnici koji su dostavili odobrene finansijske izveštaje za 2008. godinu Narodnoj banci Srbije do dana stupanja na snagu ovog pravilnika, ukoliko odluče da primenjuju njegove odredbe, mogu dostaviti izmenjene finansijske izveštaje u roku propisanom članom 31. stav 1. Zakona o računovodstvu i reviziji ("Službeni glasnik RS", broj 46/06).

Član 3[s1]

Ovaj pravilnik stupa na snagu narednog dana od dana objavljivanja u "Službenom glasniku Republike Srbije".